

Apostlagärningarna

Apostlagärningarna skildrar den kristna församlingens födelse och spridning från dess ringa begynnelse i Jerusalem fram till det att Paulus når världsstaden Rom. Boken är skriven av läkaren Lukas, vän och reskamrat till Paulus (16:10f, 20:5f, Kol 4:14). Troligen tillkom den i början av 60-talet e Kr i Rom, där skildringen avslutas (28:30) och där även Petrus fanns tillgänglig som källa (1 Petr 5:13). Den utgör en direkt fortsättning på Lukasevangeliet och är ställd till samme Teofilus (se inledningen till Luk).

Löftet om den helige Ande

¹ I min förra skrift, käre Teofilus, skrev jag om allt som Jesus gjorde och lärde

² fram till den dag han togs upp till himlen, efter att ha gett sina befallningar genom den helige Ande till de apostlar som han hade utvalt.

³ Han visade sig för dem efter sitt lidande och gav dem många bevis på att han levde, när han under fyrtio dagar lät dem se honom och talade med dem om Guds rike.

⁴ Vid en måltid med apostlarna befallde han dem: "Lämna inte Jerusalem utan vänta på vad Fadern har lovat, det ni har hört av mig.

1:1 Luk 1:3. **1:1** gjorde och lärde Annan översättning: "började göra och lära". **1:2** Matt 28:19f, Mark 16:15, Luk 6:13. **1:2** apostlar sändebud med fullmakt att representera sin uppdragsgivare (Matt 10:40). **1:3** 1 Kor 15:5f. **1:4** Luk 24:49, Joh 14:16, 15:26.

1:4 måltid Annan översättning: "samling".

⁵ Johannes döpte med vatten, men ni ska om några dagar bli döpta i den helige Ande."

Jesu himmelfärd

⁶ När de nu var samlade frågade de honom: "Herre, är tiden nu inne då du ska återupprätta riket åt Israel?"

⁷ Han svarade dem: "Det är inte er sak att veta vilka tider eller stunder som Fadern i sin makt har bestämt.

⁸ Men när den helige Ande kommer över er, ska ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem, i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns."

⁹ När han hade sagt detta såg de hur han lyftes upp, och ett moln tog honom ur deras åsyn.

¹⁰ Medan de såg mot himlen dit han steg upp, stod plötsligt två män i vita kläder hos dem.

¹¹ De sade: "Galileer, varför står ni och ser mot himlen? Denne Jesus som togs upp från er till himlen, han ska komma tillbaka på samma sätt som ni såg honom stiga upp till himlen."

En ersättare för Judas

¹² Då vände de tillbaka till Jerusalem från berget, som kallas Olivberget och ligger nära staden, en sabbatsväg därifrån.

1:5 Matt 3:11, Apg 11:16. **1:7** Dan 7:12, Mark 13:32. **1:8** Matt 28:19f. **1:9** Mark 16:19. **1:10** Luk 24:4. **1:11** Matt 26:64, Upp 1:7. **1:12** sabbatsväg Den sträcka som man fick färdas från sin boplatz på en sabbat, drygt 1 km.

13 När de kom dit gick de upp till den sal på övervåningen där de brukade vara: Petrus, Johannes, Jakob, Andreas, Filippus, Tomas, Bartolomeus, Matteus, Jakob, Alfeus son, Simon seloten och Judas, Jakobs son.

14 Alla dessa höll enigt ut i bön tillsammans med några kvinnor, Jesu mor Maria och hans bröder.

15 En av de dagarna reste sig Petrus bland bröderna – omkring 120 personer var då samlade – och sade:

16 "Bröder! Skriftens ord måste uppfyllas, det som den helige Ande genom Davids mun hade förutsagt om Judas, han som blev vägvisare åt dem som grep Jesus.

17 Han räknades som en av oss och hade fått del i samma tjänst.

18 För pengarna som han fick för sitt brott köpte han en åker, och han föll framstupa så att buken brast och alla hans inälvor rann ut.

1:13 Matt 10:2f, Luk 6:14f. **1:13** sal på övervåningen Kallas ofta "Övre salen", troligen samma plats där nattvarden instiftades (Luk 22:12). Fornkyrkliga traditioner placerar den vid esseernas kvarter i sydvästra Jerusalem. **1:13** Petrus ... Judas, Jakobs son Se noter till Matt 10:2-4 och Luk 6:16. **1:14** Matt 13:55f, 1 Kor 9:5.

1:14 Jesu mor Maria Enligt en fornkyrklig tradition levde hon med församlingen i Jerusalem hos aposteln Johannes (Joh 19:26) fram till sin död. **1:14** hans bröder Jakob och Judas (och kanske Josef och Simon, Matt 13:55) tycks ha kommit till tro först efter Jesu uppståndelse (Joh 7:5, 1 Kor 15:7). **1:15** de dagarna De tio dagarna mellan Jesu himmelfärd (Apg 1:9) och pingst (Apg 2). **1:16** Luk 22:47f, Joh 18:2f. **1:16** Bröder Annan översättning: "Syskon" (en blandad skara, jfr vers 14). **1:16** förutsade om Judas Vad som avses kommer fram i vers 20. **1:17** Luk 6:16. **1:18** Matt 27:3f.

¹⁹ Det blev känt för alla som bodde i Jerusalem, och åkern kallas på deras språk Akeldamak, Blodsåkern.

²⁰ I Psaltaren står det skrivet: *Hans gård ska bli öde, ingen ska bo där, och: En annan ska ta över hans ämbete.*

²¹ Därför måste en av de män som har varit med oss under hela den tid då Herren Jesus gick in och gick ut ibland oss,

²² från det att han döptes av Johannes till den dag han togs upp ifrån oss, en av dem måste vara ett vittne om hans uppståndelse tillsammans med oss."

²³ Man förde fram två: Josef Barsabbas, även kallad Justus, och Mattias.

²⁴ Och de bad: "Herre, du känner allas hjärtan. Visa vem av dessa två du har utvalt

²⁵ till att få den apostlatjänst som Judas övergav för att gå till den plats som var hans."

²⁶ Därefter kastade de lott mellan dem. Lotten föll på Mattias, och han räknades sedan som apostel tillsammans med de elva.

2

Anden utgjuts på pingstdagen

1:19 köpte han en åker ... Blodsåkern Matt 27:5-8 berättar att Judas hängde sig och att översteprästerna utförde köpet med hans pengar och omvandlade åkern till gravplats. Troligen brast repet och Judas föll ner i Hinnomsdalen till sitt blodiga öde. **1:20** Ps 69:26, 109:8.

1:24 Ps 139:1, Jer 17:10, Joh 2:25.

¹ När pingstdagen kom var de alla samlade.

² Då hördes plötsligt från himlen ett dån som när en våldsamt storm drar fram, och det fyllde hela huset där de satt.

³ Tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på var och en av dem.

⁴ Alla uppfylldes av den helige Ande och började tala främmande språk, allteftersom Anden ingav dem att tala.

⁵ I Jerusalem bodde fromma judiska män från alla folk under himlen.

⁶ När dånets hördes samlades folkskaran, och alla var skakade eftersom var och en hörde sitt eget språk talas.

⁷ Häpna och förundrade frågade de: "Är de inte galileer, alla de som talar?"

⁸ Hur kan då var och en av oss höra sitt eget modersmål?

⁹ Vi är parter, meder och elamiter, vi bor i Mesopotamien, Judeen och Kappadokien, i Pontus och Asien,

¹⁰ i Frygien och Pamfylien, i Egypten och i trakterna kring Kyrene i Libyen, vi är inflyttade från Rom,

2:1 5 Mos 16:9f. **2:1** pingstdagen Pingsten, femtio (grek. pentekosté) dagar efter påsk, var en skördefest då man samlades i Jerusalem från vida omkring (5 Mos 16:10-16, Apg 2:5) för att bära fram det första av årets gröda inför Gud (2 Mos 23:16, 4 Mos 28:26). Rabbinnerna firade dessutom pingsten till minne av laggivningen, då Gud uppenbarade sig i dunder och eld på berget Sinai (2 Mos 19-20). **2:2** Apg 4:31. **2:3** Matt 3:11, Luk 3:16. **2:4** Mark 16:17, Apg 11:15. **2:9** Asien Avser i NT en provins i Mindre Asien (nuvarande västra Turkiet).

11 vi är judar och proselyter, kretensare och araber – ändå hör vi dem tala på våra egna språk om Guds väldiga gärningar!"

12 De var alla häpna och förvirrade och frågade varandra: "Vad kan det här betyda?"

13 Men andra sade hånfullt: "De har druckit sig fulla på sött vin."

Petrus pingstpredikan

14 Då steg Petrus fram tillsammans med de elva, höjde sin röst och talade till dem: "Judiska män och Jerusalems alla invånare! Detta ska ni veta, lyssna till mina ord:

15 Det är inte som ni tror att de är berusade. Det är ju bara tredje timmen på morgonen!

16 Nej, det är detta som är sagt genom profeten Joel:

17 *Och det ska ske i de sista dagarna,
säger Gud,
att jag utgjuter av min Ande
över allt kött.
Era söner och era döttrar ska profetera,
era unga ska se syner
och era gamla ska ha drömmar.*

18 *Ja, över mina tjänare och tjänarinnor
ska jag i de dagarna
utgjuta av min Ande,
och de ska profetera.*

2:11 proselyter Grekiska för "de som kommit fram", som omvänt sig till judendomen helt och fullt inklusive omskärelse (till skillnad från enbart sympatiserande "gudfruktiga", jfr not till 10:2). **2:15** tredje timmen räknat från gryningen, alltså klockan nio. **2:16** Joel 2:28f. **2:17** Jes 44:3, Sak 12:10. **2:17** Joel 2:28f.

- 19 *Och jag ska göra under uppe på himlen
och tecken nere på jorden,
blod, eld och moln av rök.*
- 20 *Solen ska vändas i mörker
och månen i blod
innan Herrens dag kommer,
den stora och strålande.*
- 21 *Och det ska ske att var och en
som åkallar Herrens namn
ska bli frälst.*

22 Israeliter, hör dessa ord: Jesus från Nasaret var en man som blev erkänd av Gud inför er genom kraftgärningar, under och tecken. Genom honom gjorde Gud detta mitt ibland er, som ni själva vet.

23 Efter Guds bestämda plan och beslut blev han utlämnad, och med hjälp av de laglösa spikade ni upp honom och dödade honom.

24 Men Gud har uppväckt honom och löst honom ur dödens vånda, eftersom det inte var möjligt för döden att behålla honom.

25 David säger om honom:

*Jag har alltid Herren för ögonen.
Han är vid min högra sida
för att jag inte ska vackla.*

26 *Därför gläds mitt hjärta
och jublar min tunga.*

*Även min kropp
får vila i trygghet*

27 *att du inte lämnar min själ åt dödsriket*

2:20 Matt 24:29. **2:21** Rom 10:13. **2:22** Apg 10:38. **2:23**
Luk 22:22, Apg 4:28. **2:23** de laglösa Dvs hedniska romare som inte
hade tagit emot Guds uppenbarade vilja i GT:s lag. **2:25** Ps 16:3f.
2:27 Apg 13:35.

eller låter din Helige se förgängelsen.

²⁸ *Du har visat mig livets vägar,
du ska mätta mig med glädje
inför ditt ansikte.*

²⁹ Bröder, jag kan öppet säga er att vår stamfar David är både död och begravnen. Hans grav finns här hos oss än i dag.

³⁰ Men han var profet och visste att Gud med ed hade lovat att sätta en av hans ättlingar på hans tron.

³¹ I förväg såg han Messias uppståndelse och sade: *Han ska inte lämnas åt dödsriket, och hans kropp ska inte se förgängelsen.*

³² Denne Jesus har Gud uppväckt, och vi är alla vittnen till det.

³³ Han har blivit upphöjd till Guds högra sida och fått den utlovade helige Ande av Fadern, och han har utgjutit det som ni ser och hör.

³⁴ David har ju inte stigit upp till himlen, men han säger:

*Herren sade till min Herre:
Sätt dig på min högra sida*

³⁵ *tills jag lagt dina fiender
som en pall under dina fötter.*

2:29 1 Kung 2:10, Apg 13:36. **2:30** 2 Sam 7:12, Ps 89:4f, 132:11.

2:30 Jfr 2 Sam 7:12-13, Ps 132:11. **2:31** Ps 16:10. **2:32** 1 Kor 15:15.

2:33 Fil 2:9. **2:33** tills Guds högra sida Annan översättning: "med Guds högra hand". **2:34** Ps 110:1. I psalmen återger David vad Gud Fadern sade till Messias, Davids Herre. **2:35** som en pall under dina fötter Ett uttryck för triumf (jfr Jos 10:24).

36 Därför kan hela Israels folk veta säkert att denne Jesus som ni korsfäste, honom har Gud gjort till både Herre och Messias."

37 När de hörde detta högg det till i hjärtat på dem, och de frågade Petrus och de andra apostlarna: "Bröder, vad ska vi göra?"

38 Petrus svarade dem: "Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. Då får ni den helige Ande som gåva.

39 Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar."

40 Med många andra ord vittnade han och vädjade till dem: "Låt er frälsas från det här bortvända släktet!"

41 De som tog emot hans ord döptes, och antalet lärjungar ökade den dagen med omkring tre tusen.

De troendes gemenskap

42 De höll troget fast vid apostlarnas undervisning och vid gemenskapen, brödsbrytelsen och bönerna.

43 Varje själ greps av bävan, och många under och tecken gjordes genom apostlarna.

44 Alla de troende var tillsammans och hade allt gemensamt.

45 De började sälja sina egendomar och ägodelar och delade ut till alla efter vars och ens behov.

2:37 Apg 16:30, 2 Kor 7:10, Hebr 4:12. **2:38** Matt 3:2, Luk 24:47f.

2:39 1 Mos 17:7f, Joh 10:16. **2:40** 5 Mos 32:5, Ps 78:8, Fil 2:15.

2:41 Apg 1:15, 2:47, 4:4, 5:14. **2:42** Apg 20:7. **2:42** under-

visning Annan översättning: "lära" (innehållet i undervisningen).

2:42 gemenskapen Ordet kan även rymma egendomsgemenskap (jfr 2:44-45, 2 Kor 9:13). **2:44** Apg 4:32. **2:45** Luk 12:33, Apg 4:34.

⁴⁶ Varje dag var de troget och enigt tillsammans i templet, och i hemmen bröt de bröd och delade måltid med varandra i jublande, innerlig glädje.

⁴⁷ De prisade Gud och var omtyckta av hela folket. Och Herren ökade var dag skaran med dem som blev frälsta.

3

Petrus botar en förlamad man

¹ Petrus och Johannes var på väg upp till templet vid bönetimmen, den nionde timmen.

² Då bar man dit en man som varit förlamad från födseln. Varje dag sattes han vid den tempelport som kallas Sköna porten för att tigga av dem som gick in i templet.

³ När han nu såg att Petrus och Johannes skulle gå in i templet, bad han om en gåva.

⁴ Då fäste de blicken på honom, och Petrus sade: "Se på oss!"

⁵ Mannen såg uppmärksamt på dem och väntade sig att få något.

⁶ Men Petrus sade: "Silver och guld har jag inte, men vad jag har, det ger jag dig. I Jesu Kristi nasaréns namn: res dig och gå!"

2:47 Apg 2:41, 5:13, 14:1. **3:1** bönetimmen, den nionde timmen räknat från gryningen, alltså klockan tre på eftermiddagen då kvällsoffret bars fram i templet (jfr Luk 1:10, Apg 10:3). **3:2** Apg 14:8f. **3:2** Sköna porten Troligen den östra porten mot Kidron-dalen. Den kallas också Gyllene porten, ett namn som kan ha uppkommit genom ljudlikheten mellan grekiskans horaíos (skön) och latinets aureus (gyllene).

⁷ Han grep honom i högra handen och reste honom upp, och genast fick mannen styrka i fötter och vrister.

⁸ Han hoppade upp och stod upprätt. Sedan började han gå och följde med dem in i templet där han gick runt och hoppade och prisade Gud.

⁹ Allt folket såg hur han gick omkring och prisade Gud,

¹⁰ och när de kände igen honom som mannen som hade brukat sitta och tigga vid Sköna porten utanför templet, fylldes de av bävan och förundran över det som hade hänt med honom.

Petrus vittnar om Livets furste

¹¹ Mannen höll sig till Petrus och Johannes, och allt folket skyndade fram till dem i den gång som kallas Salomos pelarhall. De var utom sig av häpnad.

¹² När Petrus såg det sade han till folket: "Israeliter! Varför är ni förvånade över det här? Varför stirrar ni på oss, som om vi av egen kraft eller fromhet hade gjort att han kan gå?"

¹³ Nej, Abrahams, Isaks och Jakobs Gud, våra fäders Gud, har förhärligat sin tjänare Jesus. Ni utlämnade och förnekade honom inför Pilatus när han hade bestämt sig för att frige honom.

¹⁴ Ni förnekade den Helige och Rättfärdige och krävde att få en mördare fri!

3:11 Joh 10:23, Apg 5:12.

3:11 Salomos pelarhall En stor täckt pelarhall utmed tempelplatsens östra mur där grupper kunde samlas till undervisning och diskussion.

3:13 2 Mos 3:6, Jes 52:13, Luk 23:16f, Apg 5:30f.

3:14 Matt 27:20f, Mark 15:11f, Joh 18:39f, Apg 7:52.

¹⁵ Livets furste dödade ni, men Gud har uppväckt honom från de döda. Det är vi vittnen till.

¹⁶ Och genom tron på hans namn har det namnet gett styrka åt denne man som ni ser och känner. Tron som kommer genom det namnet har gett honom full hälsa, som ni alla ser.

¹⁷ Nu vet jag, bröder, att varken ni eller era ledare visste vad ni gjorde.

¹⁸ Men Gud har med detta uppfyllt det som han har förutsagt genom alla sina profeter, att hans Messias skulle lida.

¹⁹ Ängra er därför och vänd om, så att era synder blir utplånade

²⁰ och tider av nytt liv kommer från Herrens ansikte och han sänder Messias som är bestämd för er, nämligen Jesus.

²¹ Honom måste himlen ta emot tills de tider kommer då allt det återupprättas som Gud från urminnes tid har förkunnat genom sina heliga profeters mun.

²² Mose har sagt: *En profet lik mig ska Herren er Gud låta uppstå åt er; bland era bröder. Honom ska ni lyssna till i allt vad han säger er.*

²³ *Men var och en som inte lyssnar till den profeten ska utrotas ur folket.*

²⁴ Alla profeterna, de som har talat från Samuel och framåt, har också förkunnat dessa dagar.

²⁵ Ni är barn till profeterna och arvtagare till förbundet som Gud slöt med era fäder, när han sade

3:15 Apg 2:23f, Hebr 2:10. **3:16** Luk 17:19. **3:17** Luk 23:34, 1 Tim 1:13. **3:18** Luk 24:26f, 44. **3:19** Apg 2:38. **3:21** Amos 9:11, Mal 4:5f, Luk 1:70. **3:22** Apg 7:37. **3:22** 5 Mos 18:15f. **3:25** 1 Mos 22:18, Gal 3:8.

till Abraham: *I din avkomma ska alla folk på jorden bli välsignade.*

²⁶ Det var först och främst för er som Gud lät sin tjänare uppstå, och han har sänt honom för att välsigna er genom att vända var och en bort från sina onda gärningar."

4

Inför Stora rådet

¹ Medan de talade till folket kom prästerna, tempelvaktens ledare och saddukeerna emot dem,

² upprörda över att de undervisade folket och i Jesus predikade uppståndelsen från de döda.

³ De grep dem och höll dem fängslade till nästa dag, eftersom det redan var kväll.

⁴ Men många av dem som hade hört ordet kom till tro, och antalet män var nu omkring fem tusen.

⁵ Nästa dag samlades Stora rådet i Jerusalem, både äldste och skriftlärda.

⁶ Översteprästen Hannas var där liksom Kaifas, Johannes och Alexander och alla som var av översteprästerlig släkt.

⁷ De lät föra fram apostlarna och började förhöra dem: "Genom vilken kraft eller i vilket namn har ni gjort detta?"

3:25 avkomma Ordagrant: "säd" (alltså Jesus, jfr Gal 3:16). **3:25** 1 Mos 12:3. **3:26** Apg 5:31, 11:18, 13:46. **4:1** Luk 22:4. **4:2** Matt 22:23, Apg 23:8. **4:2** upprörda ... uppståndelsen Saddukeerna, som hade makten i templet, trodde inte på uppståndelsen från de döda (jfr Matt 22:23, Apg 23:8). **4:3** Apg 5:18. **4:4** Apg 2:41. **4:6** Luk 3:2, Joh 18:13. **4:6** Johannes Andra handskrifter: "Jonatas" (son till Hannas enligt Josefus). **4:7** Matt 21:23, Joh 2:18.

8 Då uppfylldes Petrus av den helige Ande och svarade dem: "Rådsherrar och äldste för vårt folk!

9 Om vi står till svars i dag för en välgärning mot en sjuk man och ska förklara hur han blev botad,

10 så ska ni alla och hela Israels folk veta att han står frisk framför er i kraft av Jesu Kristi nasaréns namn. Ni korsfäste honom, men Gud har uppväckt honom från de döda.

11 Jesus är *stenen som ni byggnadsarbetare förkastade men som har blivit en hörnsten.*

12 Hos ingen annan finns frälsningen, och under himlen finns inget annat namn som människor fått genom vilket vi blir frälsta."

13 När de såg hur frimodiga Petrus och Johannes var och märkte att de var olärda män ur folket, blev de förvånade. Men så kände de igen dem och kom ihåg att de hade varit med Jesus.

14 Och när de såg mannen som blivit botad stå där tillsammans med dem, blev de svarslösa.

15 De befalldes dem att lämna rådssalen och överlade sedan med varandra.

16 De sade: "Vad ska vi göra med dessa människor? Att det har hänt ett märkligt tecken genom dem är uppenbart för alla som bor i Jerusalem, och det kan vi inte förneka.

17 Men för att det inte ska sprida sig ännu mer bland folket bör vi varna dem så att de aldrig mer talar till någon människa i det namnet."

18 De kallade in dem och förbjöd dem att alls tala eller undervisa i Jesu namn.

4:8 Luk 12:11f. 4:10 Apg 3:16, 5:30. 4:11 Jes 28:16, Matt 21:42, 1 Petr 2:6. 4:11 Ps 118:22. 4:12 Matt 1:21, Joh 14:6, Apg 10:43, 1 Tim 2:5. 4:17 Joh 11:47. 4:18 Apg 5:28f.

19 Men Petrus och Johannes svarade dem: "Bedöm själva om det är rätt inför Gud att lyda er och inte Gud.

20 Vi för vår del kan inte hålla tyst med vad vi har sett och hört."

21 Då hotade de dem igen men lät dem sedan gå. För folkets skull kunde de inte komma på något bra sätt att straffa dem, eftersom alla prisade Gud för det som hade hänt.

22 Mannen som blev botad genom tecknet var ju över fyrtio år.

Bön i förföljelsetid

23 När de blivit frisläppta gick de till sina egna och berättade allt vad översteprästerna och de äldste hade sagt till dem.

24 När de hörde det, ropade de tillsammans till Gud och bad: "Herre, *du som gjort himmel och jord och hav och allt som finns i dem,*

25 du har genom den helige Ande talat genom vår fader David, din tjänare:

Varför rasar hednafolken,

varför tänker folken tomma tankar?

26 *Jordens kungar reser sig*

och furstarna gaddar ihop sig

mot Herren och hans Smorde.

27 Ja, de gaddade verkligen ihop sig i denna stad mot din helige tjänare Jesus som du har smort. Herodes och Pontius Pilatus gick samman med hedningarna och Israels stammar

4:24 2 Mos 20:11, Ps 146:6, Apg 14:15. 4:24 Ps 146:6. 4:25 Ps 2:1f.
4:26 Smorde Hebr. "Messias" och grek. "Kristus", Guds utlovade frälsare, kung och profet. 4:27 Luk 23:11f.

28 för att utföra det som du med din hand och ditt beslut hade förutbestämt.

29 Och nu, Herre, se hur de hotar oss! Hjälp dina tjänare att frimodigt förkunna ditt ord,

30 genom att du räcker ut din hand och låter helande, tecken och under ske genom din helige tjänare Jesu namn."

31 När de hade bett skakades platsen där de var samlade, och de uppfylldes alla av den helige Ande och förkunnade Guds ord med frimodighet.

Ett hjärta och en själ

32 Hela skaran av dem som kommit till tro var ett hjärta och en själ, och ingen kallade något av det han ägde för sitt utan de hade allt gemensamt.

33 Med stor kraft bar apostlarna fram vittnesbördet om Herren Jesu uppståndelse, och stor nåd var över dem alla.

34 Ingen av dem led någon brist, för alla som hade mark eller hus sålde sådant som de ägde och bar fram betalningen för det som sålts

35 och lade ner det vid apostlarnas fötter. Och man delade ut åt var och en efter hans behov.

36 Även Josef, en levit född på Cypern som apostlarna kallade Barnabas (det betyder Tröstens son),

37 hade en åker. Han sålde den och bar fram pengarna och lade dem vid apostlarnas fötter.

4:28 Apg 2:23.

4:29 Ef 6:19.

4:32 Jer 32:39, Apg 2:44f.

4:34 5 Mos 15:4.

4:35 Jes 58:7.

4:36 Apg 11:22f.

4:36

Barnabas Arameiska för "profetians son". Som profet (Apg 13:1) förmedlade Barnabas uppmuntran och tröst (jfr 1 Kor 14:3).

5

Ananias och Safira

¹ Men en man som hette Ananias sålde med sin hustru Safira en egendom

² och smusslade sedan undan en del av betalningen, med hustruns vetskap. Han bar fram resten och lade det vid apostlarnas fötter.

³ Då sade Petrus: "Ananias, varför har Satan fyllt ditt hjärta så att du ljög för den helige Ande och smusslade undan en del av pengarna för marken?"

⁴ Var den inte din så länge du hade den? Och när den var såld, var inte pengarna dina? Varför bestämde du dig i ditt hjärta för detta? Du har inte ljugit för människor utan för Gud."

⁵ När Ananias hörde de orden föll han ner och dog, och stor fruktan kom över alla som hörde det.

⁶ De yngre männen kom och svepte honom, bar bort och begravde honom.

⁷ Omkring tre timmar senare kom hans hustru in utan att veta vad som hade hänt.

⁸ Petrus frågade henne: "Säg mig, sålde ni marken för det beloppet?" Hon svarade: "Ja, för det beloppet."

⁹ Då sade Petrus till henne: "Varför kom ni överens om att fresta Herrens Ande? Se, de som har begravt din man står vid dörren, och de ska bära bort dig också."

¹⁰ Och plötsligt föll hon död ner vid hans fötter. När de unga männen kom in fann de henne död, och de bar bort och begravde henne bredvid hennes man.

11 Stor fruktan kom över hela församlingen och över alla andra som hörde om det.

Tecken och under genom apostlarna

12 Genom apostlarnas händer skedde många tecken och under bland folket, och de var alla tillsammans i Salomos pelarhall.

13 Ingen av de andra vågade ansluta sig till dem, men folket talade väl om dem.

14 Och ännu fler kom till tro på Herren, stora skaror av både män och kvinnor.

15 Man bar till och med ut de sjuka på gatorna och lade dem på bäddar och bårar för att åtminstone Petrus skugga skulle falla på någon av dem när han gick förbi.

16 Det kom också en stor skara från städerna runt omkring Jerusalem och förde med sig sjuka och sådana som plågades av orena andar, och alla blev botade.

Apostlarna inför Stora rådet

17 Översteprästen och alla hans anhängare, det vill säga saddukeernas parti, fylldes av avund

18 och grep apostlarna och satte dem i allmänt häkte.

19 Men på natten öppnade en Herrens ängel fängelseportarna och förde ut dem och sade:

20 "Gå och ställ er i templet och förkunna för folket allt om detta liv!"

5:12 Apg 3:11. **5:14** Apg 2:47, 6:7. **5:15** Apg 19:11f. **5:17** Apg 4:1f. **5:17** avund Annan översättning: "trosiver" (grek. zélos, jfr engelskans "zeal"). **5:19** Apg 12:6f. **5:20** Joh 6:68, Apg 9:2, 13:26. **5:20** detta liv Det nya livet i Kristus.

21 När de hörde det, gick de tidigt på morgonen till templet och började undervisa.

När översteprästen och hans anhängare kom dit sammankallade de Stora rådet, Israels folks hela äldsteråd, och skickade bud till häktet för att hämta apostlarna.

22 Men när tjänarna kom fram, fann de dem inte i fängelset. De vände tillbaka och rapporterade:

23 "Vi såg att häktet var ordentligt låst och vakterna stod vid portarna, men när vi öppnade fann vi ingen därinne."

24 När tempelvaktens ledare och översteprästerna fick höra detta blev de villrådiga och undrade vad som kunde ha hänt.

25 Då kom någon och berättade för dem: "Männen som ni satte i fängelse står i templet och undervisar folket!"

26 Ledaren för tempelvakten gick då ut med tjänarna och hämtade dem utan att bruka våld, eftersom de var rädda att folket skulle stena dem.

27 När de nu blivit hämtade ställdes de inför Stora rådet, och översteprästen förhörde dem

28 och sade: "Har vi inte strängt förbjudit er att undervisa i det namnet? Och nu har ni fyllt Jerusalem med er lära och vill att den mannens blod ska komma över oss!"

29 Då svarade Petrus och apostlarna: "Man måste lyda Gud mer än människor.

5:21 kom dit Salen där Stora rådet sammanträdde låg i en annan ände av templet än Salomos pelarhall där undervisning brukade hållas (3:11, 5:12). **5:28** Matt 27:25, Apg 4:18. **5:28** den mannens blod ska komma över oss Dvs att ledarna skulle anses skyldiga till Jesu död. **5:29** Dan 3:18.

30 Våra fäders Gud har uppväckt Jesus, som ni hängde upp på trä och dödade.

31 Honom har Gud upphöjt till sin högra sida som furste och frälsare för att ge Israel omvändelse och syndernas förlåtelse.

32 Vi är vittnen till detta, vi och den helige Ande som Gud har gett till dem som lyder honom."

33 När rådsherrarna hörde detta blev de ursinniga och ville döda dem.

34 Men då reste sig en farisé i Stora rådet som hette Gamaliel, en laglärare som var aktad av hela folket. Han befallde att man skulle föra ut männen en stund

35 och sade sedan: "Israeliter, tänk er för vad ni gör med dessa män.

36 För en tid sedan kom Teudas och menade sig vara något, och han fick med sig omkring fyrahundra män. Men han blev avrättad, och alla som trodde på honom skingrades och försvann.

37 Efter honom kom Judas från Galileen, vid

5:30 5 Mos 21:22f, Apg 2:23f, 3:13f. **5:30** hängde upp på trä Korsets trä (jfr 5 Mos 21:22, Gal 3:13). **5:31** Luk 24:47f, Hebr 2:10.

5:31 till sin högra sida Annan översättning: "med sin högra hand".

5:32 Joh 15:26f. **5:33** Apg 7:54. **5:34** Gamaliel Paulus lärare

(22:3), berömd i judiska Mishna och Talmud för sin medmänsklighet.

5:36 Teudas Josefus nämner en senare upprorsledare med detta namn som dödades ca 45 e Kr. Namnet, som betyder "Guds gåva", motsvarade dock ett flertal vanliga judiska namn (Natanael, Mattias etc), och den Teudas som Gamaliel talar om kan ha varit verksam under de turbulenta åren efter Herodes död år 4 f Kr.

tiden för skattskrivningen. Han fick folk att göra uppror och följa honom. Men även han gick under, och alla som trodde på honom skingrades.

³⁸ Och nu säger jag er: Håll er borta från dessa män och låt dem gå. För om detta är människors påhitt eller verk, rinner det ut i sanden.

³⁹ Men är det av Gud, kan ni inte slå ner dem. Det skulle kunna visa sig att ni kämpar mot Gud."

De lät sig övertygas.

⁴⁰ När de kallat in apostlarna igen, lät de piska dem och förbjöd dem att tala i Jesu namn. Sedan släpptes de fria.

⁴¹ Och apostlarna gick ut från Stora rådet, glada att de ansetts värdiga att bli förnedrade för Namnets skull.

⁴² Varje dag fortsatte de att undervisa i templet och i hemmen och förkunna evangeliet att Jesus är Messias.

6

Sju församlingstjänare utses

¹ Vid den tiden, när antalet lärjungar växte, började de grekisktalande judarna klaga på de he-

5:37 Judas från Galileen, vid tiden för skattskrivningen Romarnas andra skattskrivning år 6-7 e Kr (till skillnad från "den första skattskrivningen", Luk 2:2) provocerade seloterna i Galileen till ett uppror som är omnämnt av Josefus. Det slogs ner brutalt av romarna. **5:39** Apg 26:14. **5:39** Det skulle kunna visa sig att ni Annan översättning: "Se till att ni inte". **5:41** Matt 5:10f, Rom 5:3, Fil 1:29, 1 Petr 4:13f. **6:1** Apg 4:35.

breisktalande över att deras änkor blev bortglömda vid den dagliga matutdelningen.

² Då kallade de tolv samman alla lärjungarna och sade: "Det är inte bra om vi försummar Guds ord för att göra tjänst vid borden.

³ Nej, bröder, utse sju män bland er som har gott anseende och är fyllda av Ande och vishet, så ger vi dem den uppgiften.

⁴ Själva ska vi ägna oss åt bönen och åt ordets tjänst."

⁵ Alla de församlade gillade förslaget. De valde Stefanus, en man fylld av tro och den helige Ande, och dessutom Filippus, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas och Nikolaus, en proselyt från Antiokia.

⁶ Man förde fram dem inför apostlarna, som bad och lade händerna på dem.

⁷ Och Guds ord hade framgång och antalet lärjungar i Jerusalem växte kraftigt. Även en stor grupp präster började lyda tron.

Stefanus grips

⁸ Stefanus var fylld av nåd och kraft och gjorde stora tecken och under bland folket.

⁹ Då kom det fram några från synagogan som kallades "De frigivnas" – folk från Kyrene, Alexan-

6:1 grekisktalande ... hebreisktalande Många utlandsfödda judar hade flyttat till den heliga staden (2:5), och som invandrare var de inte lika högt ansedda som hebreisktalande judar (jfr Fil 3:5). **6:3** 1 Tim 3:7f. **6:5** Apg 8:5, 26f, 21:8. **6:6** Apg 13:3, 1 Tim 4:14. **6:7** Apg 2:41, 19:20. **6:8** Apg 5:12. **6:9** De frigivnas Synagogans medlemmar hade alltså varit slavar eller fångar i de nämnda länderna men återfått sin frihet. Judar friköpte ofta i solidaritet förslavade landsmän.

dria, Kilikien och Asien – och började diskutera med Stefanus.

¹⁰ Men de kunde inte stå emot den vishet och den Ande som här talade.

¹¹ Då intalade de några män att säga: "Vi har hört honom predika hädiska ord mot Mose och Gud!"

¹² De hetsade upp folket och de äldste och de skriftlärda och kom sedan och grep honom och förde honom inför Stora rådet.

¹³ Sedan skickade de fram falska vittnen som sade: "Den där mannen slutar inte att predika mot denna heliga plats och mot lagen!"

¹⁴ Vi har hört honom säga att Jesus från Nasaret ska bryta ner denna plats och ändra på de seder som Mose har gett oss."

¹⁵ Alla som satt i rådet fäste blicken på honom, och de såg att hans ansikte var som en ängels.

7

Stefanus tal

¹ Då frågade översteprästen: "Är det verkligen så?"

² Stefanus svarade: "Bröder och fäder, lyssna på mig!"

Abraham

Härlighetens Gud uppenbarade sig för vår fader Abraham i Mesopotamien, innan han bosatte sig i Harran.

³ Han sade till honom: Lämna ditt land och din släkt och bege dig till det land som jag ska visa dig.

⁴ Då lämnade Abraham kaldeernas land och bosatte sig i Haran. Och när hans far hade dött, förde Gud honom därifrån till det land där ni nu bor.

⁵ Han gav honom ingen arvedel i landet, inte ens en fotsbredd, men han lovade att ge det som egendom åt honom och hans efterkommande, trots att han var barnlös.

⁶ Detta är vad Gud sade: *Hans efterkommande ska bo som främlingar i ett land som inte är deras. Man ska göra dem till slavar och förtrycka dem i fyrahundra år.*

⁷ *Men det folk vars slavar de blir ska jag döma, sade Gud, och sedan ska de dra ut och tjäna mig på denna plats.*

⁸ Och han gav honom omskärelsens förbund. Så blev Abraham far till Isak och omskar honom på åttonde dagen, och Isak blev far till Jakob, och Jakob till de tolv stamfäderna.

Josef

⁹ Våra stamfäder blev avundsjuka på Josef och sålde honom till Egypten. Men Gud var med honom

¹⁰ och räddade honom ur alla hans lidanden. Han gav honom nåd och vishet inför farao, kungen i Egypten, som satte honom till styresman över Egypten och hela sitt hus.

7:5 1 Mos 12:7. **7:7** 1 Mos 15:13f. **7:8** 1 Mos 17:9f. **7:9**
1 Mos 37:28. **7:10** 1 Mos 41:14f, 40f, Ps 105:21. **7:10** sitt hus Här i
betydelsen "förvaltning" (jfr "hushåll").

11 Men hela Egypten och Kanaan drabbades av svält och svår nöd, och våra fäder fann ingenting att äta.

12 När Jakob fick höra att det fanns säd i Egypten, sände han våra fäder dit en första gång.

13 Den andra gången gav sig Josef till känna för sina bröder, och farao fick höra om Josefs släkt.

14 Josef skickade då bud och lät hämta sin far Jakob och hela sin släkt, sjuttiofem personer.

15 Och Jakob drog ner till Egypten, och där dog han och våra fäder.

16 De fördes till Shekem och lades i den grav som Abraham hade köpt för en summa i silver av Hamors barn i Shekem.

17 När tiden närmade sig då Gud skulle uppfylla sitt löfte till Abraham, växte folket i antal och de blev allt fler i Egypten,

18 ända tills en annan kung kom till makten i Egypten, en som inte kände till Josef.

19 Han gick fram med list mot vårt folk och förtryckte våra fäder och tvingade dem att sätta ut sina nyfödda för att de inte skulle överleva.

Mose

7:11 1 Mos 41:54f. **7:12** 1 Mos 42:1f. **7:13** 1 Mos 45:1f. **7:14** 1 Mos 46:6f. **7:15** 1 Mos 49:33, 2 Mos 1:6. **7:16** 1 Mos 23:16f, 33:19, 50:13, Jos 24:32. **7:16** den grav som Abraham hade köpt Abraham tycks ha köpt två markområden: ett i Hebron där Abraham, Isak och Jakob begravdes (1 Mos 23, 25:9, 35:27, 50:13), och ett i Shekem där Jakobs söner senare begravdes (Apg 7:16). Även Jakob köpte mark i samma område (1 Mos 33:19), och här begravdes Josefs ben efter uttåget (Jos 24:32). **7:17** 2 Mos 1:7f. **7:18** 2 Mos 1:8. **7:19** 2 Mos 1:22.

²⁰ Vid den tiden föddes Mose, och han var vacker inför Gud. Under tre månader sköttes han i sin fars hus,

²¹ och när han sedan sattes ut tog faraos dotter upp honom och uppfostrade honom som sin egen son.

²² Och Mose blev undervisad i all egyptiernas visdom, och han var mäktig i ord och gärningar.

²³ När han fyllt fyrtio år fick han tanken att besöka sina bröder, Israels barn.

²⁴ Han fick då se hur en av dem blev misshandlad, och han tog honom i försvar och hämnades honom genom att slå ihjäl egyptiern.

²⁵ Nu trodde Mose att hans bröder skulle förstå att Gud ville rädda dem genom hans hand, men det gjorde de inte.

²⁶ Nästa dag träffade han på några av dem när de slogs, och han försökte få dem att bli sams. Han sade: Ni män är ju bröder! Varför gör ni varandra illa?

²⁷ Men den som hade gjort orätt mot sin landsman stötte undan Mose och svarade: Vem har satt dig till ledare och domare över oss?

²⁸ Tänker du döda mig så som du dödade egyptiern i går?

²⁹ Vid de orden flydde Mose, och han levde sedan som främling i Midjans land där han fick två söner.

³⁰ När fyrtio år hade gått visade sig en ängel för honom i öknen vid berget Sinai, i lågan från en brinnande törnbuske.

7:20 2 Mos 2:2, Hebr 11:23.

7:21 2 Mos 2:10.

7:23 2 Mos 2:11f.

7:28 2 Mos 2:14.

7:29 2 Mos 2:21, 18:3f.

7:30 2 Mos 3:2f.

³¹ Mose var förundrad över synen han såg, och när han gick närmare för att se efter vad det var, hördes Herrens röst:

³² *Jag är dina fäders Gud, Abrahams, Isaks och Jakobs Gud.* Då darrade Mose av fruktan och vågade inte se dit.

³³ Men Herren sade till honom: *Ta av sandalerna från dina fötter, för platsen där du står är helig mark.*

³⁴ *Jag har själv sett hur mitt folk förtrycks i Egypten och hört hur de suckar, och jag har stigit ner för att befria dem. Gå nu! Jag sänder dig till Egypten.*

³⁵ Denne Mose som de avvisade när de sade: *Vem har satt dig till ledare och domare?*, honom sände Gud som ledare och befriare genom ängeln som uppenbarade sig för honom i törnbusken.

³⁶ Det var han som förde dem ut och gjorde under och tecken i Egypten och i Röda havet och i öknen under fyrtio år.

³⁷ Det var denne Mose som sade till Israels barn: *En profet lik mig ska Gud låta uppstå åt er, ur era bröders krets.*

³⁸ Det var han som i församlingen i öknen var tillsammans både med ängeln som talade till honom på berget Sinai och med våra fäder, och han tog emot levande ord för att ge till oss.

³⁹ Men våra fäder ville inte lyda honom. De avvisade honom och vände i sina hjärtan tillbaka till Egypten.

7:32 2 Mos 3:6. **7:33** Hebr 11:27. **7:34** 2 Mos 3:5, 7. **7:35**
2 Mos 2:14. **7:36** 2 Mos 7:3, 10, 14:21. **7:37** Apg 3:22. **7:37**
5 Mos 18:15. **7:38** 2 Mos 19:3f. **7:39** 4 Mos 14:2f.

⁴⁰ De sade till Aron: *Gör oss gudar som kan gå framför oss! Vad som hänt med den där Mose som förde oss ut ur Egypten, det vet vi inte.*

⁴¹ Och de gjorde vid den tiden en kalv, och de bar fram offer åt avguden och gladde sig över sina händers verk.

⁴² Men Gud vände sig bort från dem och utlämnade dem till att dyrka himlens här, som det står skrivet i profeternas bok: *Var det åt mig ni bar fram slaktoffer och matoffer under de fyrtio åren i öknen, ni av Israels hus?*

⁴³ *Ni bar Moloks tält och er gud Refans stjärna, de bilder ni gjort för att tillbe. Men jag ska föra bort er i fångenskap bortom Babylon.*

⁴⁴ Våra fäder hade vittnesbördets tält i öknen, utformat så som Gud hade bestämt. Han hade befallt Mose att göra det efter den förebild denne fått se.

⁴⁵ Det tältet fick våra fäder i arv, och de förde det hit under Josuas ledning när de tog över landet efter folken som Gud drev undan för dem. Här stod det fram till Davids tid.

7:40 2 Mos 32:1. **7:41** 2 Mos 32:4f, 1 Kor 10:7. **7:42** himlens här Gudomligheter med anknytning till stjärnorna. Dyrkan av himlakropparna var utbredd i Orienten och förekom också i Israel, trots att den var förbjuden där (5 Mos 4:19, 2 Kung 21:5, 23:12). **7:42** profeternas bok GT:s tolv mindre profeter (Hosea-Malaki), som under antiken normalt skrevs på samma skriftrulle. **7:42** Amos 5:25f (Septuaginta). **7:43** Molok var en kanaaneisk gud som dyrkades också av avfälliga israeliter (3 Mos 20:2f). **7:43** er gud Refans Andra handskrifter: "guden Romfas". **7:44** 2 Mos 25:9, 40, Hebr 8:5. **7:44** vittnesbördets tält Israeliternas flyttbara tälthelgedom där arken med lagtavlorna förvarades. **7:45** Jos 3:14f.

46 Han fann nåd inför Gud och bad att få finna en boning åt Jakobs Gud.

47 Men det blev Salomo som byggde ett hus åt honom.

48 Den Högste bor dock inte i hus som är byggda av människohand. Profeten säger:

49 *Himlen är min tron
och jorden är min fotpall.
Vad för ett hus kan ni bygga åt mig,
säger Herren,
eller vad för en plats
där jag kan vila?*

50 *Har inte min hand gjort allt detta?*

Avslutande anklagelse

51 Hårdnackade är ni och oomskurna till hjärta och öron! Ständigt gör ni motstånd mot den helige Ande, ni som era fäder.

52 Finns det någon profet som era fäder inte har förföljt? De dödade dem som förutsade den Rättfärdiges ankomst, och nu har ni förrått och mördat honom,

53 ni som fått lagen förmedlad av änglar men inte hållit den."

Stefanus stenas

54 När de hörde detta blev de ursinniga och gnisslade tänder mot Stefanus.

7:46 2 Sam 7:2, Ps 132:5. **7:46** Jakobs Gud Andra handskrifter: "Jakobs hus". Men se 2 Sam 7:2, Ps 132:3-5. **7:47** 1 Kung 6:1f. **7:48** 1 Kung 8:27. **7:49** Jes 66:1f. **7:51** 2 Mos 32:9, Jes 63:10, Jer 6:10. **7:52** 1 Kung 19:10, Matt 23:29f. **7:53** Gal 3:19, Hebr 2:2. **7:54** Apg 5:33. **7:54** ursinniga Ordagrant: "söndersågade i sina hjärtan".

⁵⁵ Men fylld av den helige Ande lyfte han sin blick mot himlen och fick se Guds härlighet och Jesus som stod vid Guds högra sida,

⁵⁶ och han sade: "Se! Jag ser himlen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida."

⁵⁷ Då skrek de högt och höll för öronen och stormade fram mot honom alla på en gång,

⁵⁸ och de släpade ut honom ur staden och stenade honom. Och vittnena lade sina mantlar vid fötterna på en ung man som hette Saulus.

⁵⁹ Så stenade de Stefanus, medan han bad och sade: "Herre Jesus, ta emot min ande."

⁶⁰ Sedan föll han på knä och ropade med hög röst: "Herre, ställ dem inte till svars för denna synd!" Med de orden somnade han in. Och Saulus hade samtyckt till att han döddades.

8

Församlingen förföljs och skingras

¹ Samma dag utbröt en svår förföljelse mot församlingen i Jerusalem, och alla utom apostlarna skingrades över Judeen och Samarien.

² Några gudfruktiga män begravde Stefanus och visade djup sorg över honom.

³ Men Saulus försökte utplåna församlingen. Han gick in i hus efter hus och släpade ut både män och kvinnor och satte dem i fängelse.

Filippus i Samaria

7:55 Luk 22:69. **7:56** Rom 8:34, Hebr 12:2. **7:58** 5 Mos 17:5f,
Apg 22:20. **7:59** Ps 31:6, Luk 23:46, 1 Petr 4:19. **7:60** Matt 5:44,
Luk 23:34. **8:1** Apg 22:20. **8:3** Apg 22:4, 26:10f.

⁴ De som nu hade skingrats gick från plats till plats och förkunnade evangeliet.

⁵ Filippus kom ner till staden Samaria och predikade Kristus för folket där.

⁶ De lyssnade alla noga till det som Filippus förkunnade när de hörde och såg de tecken han gjorde:

⁷ från många som hade orena andar för dessa ut med höga rop, och många lama och halta blev botade.

⁸ Och det blev stor glädje i den staden.

⁹ Men i staden fanns sedan tidigare en man vid namn Simon, som utövade magi och hade slagit folket i Samarien med häpnad. Han sade sig vara något stort,

¹⁰ och alla, både små och stora, lyssnade till honom och sade: "Det är han som kallas Guds stora kraft!"

¹¹ De hade lyssnat till honom därför att han länge fascinerat dem med sin magi.

¹² Men när de nu trodde på Filippus, som förkunnade evangeliet om Guds rike och Jesu Kristi namn, döptes de, både män och kvinnor.

¹³ Till och med Simon kom till tro. Han blev döpt och höll sig sedan ständigt till Filippus, och han blev utom sig av häpnad när han såg de stora tecken och kraftgärningar som skedde.

8:4 Apg 11:19. **8:5** Apg 6:5. **8:5** Filippus var en av de sju församlingstjänarna, 6:5. **8:7** Mark 6:13, 16:17. **8:8** Joh 4:39f.

8:9 Apg 13:6. **8:9** en man vid namn Simon som utövade magi Senare texter från fornkyrkans tid berättar att Simon trolkarlen längre fram blev en kraftfull motståndare till den kristna församlingen.

Apostlabesök i Samarien

14 När apostlarna i Jerusalem fick höra att Samarien hade tagit emot Guds ord, sände de dit Petrus och Johannes.

15 Dessa kom ner och bad för dem att de skulle få den helige Ande,

16 eftersom Anden ännu inte hade fallit över någon av dem. De var bara döpta i Herren Jesu namn.

17 Apostlarna lade då händerna på dem, och de tog emot den helige Ande.

18 Men när Simon såg att Anden gavs genom apostlarnas handpåläggning, kom han till dem med pengar

19 och sade: "Ge den kraften till mig också, så att den jag lägger händerna på får den helige Ande."

20 Petrus sade till honom: "Till fördärvet med dig och dina pengar, om du tror att Guds gåva kan köpas för pengar!

21 Du har ingen del eller lott i den här saken, för ditt hjärta är inte uppriktigt inför Gud.

22 Omvänd dig därför från din ondska och be till Herren så att han, om möjligt, förlåter dig vad du tänker i ditt hjärta.

23 Jag ser att du är full av bitter galla och fast i orättfärdighetens band."

24 Simon svarade: "Be ni för mig till Herren, så att inget av det ni sagt drabbar mig."

25 Sedan de vittnat och predikat Herrens ord vände de tillbaka till Jerusalem. På vägen förkunnade de evangeliet i många byar i Samarien.

Den etiopiske hovmannen

²⁶ En Herrens ängel talade till Filippus: "Stå upp och gå ut mitt på dagen längs vägen som går ner från Jerusalem mot Gaza. Den ligger öde."

²⁷ Filippus reste sig och gick.

Då kom en etiopisk hovman som var eunuck och ansvarig för hela skattkammaren hos den etiopiska drottningen Kandake. Han hade kommit till Jerusalem för att tillbe

²⁸ och var nu på väg hem och satt i sin vagn och läste profeten Jesaja.

²⁹ Då sade Anden till Filippus: "Gå fram till vagnen och håll dig nära den."

³⁰ Filippus skyndade fram, och när han hörde honom läsa profeten Jesaja frågade han: "Förstår du vad du läser?"

³¹ Mannen svarade: "Hur skulle jag kunna det om ingen vägleder mig?" Och han bad Filippus komma upp och sätta sig bredvid honom.

³² Stället i Skriften som han läste var detta:

*Som ett får som förs bort till slakt,
som ett lamm som är tyst
inför den som klipper det,
så öppnade han inte sin mun.*

³³ *Genom hans förnedring*

8:26 mitt på dagen Annan översättning: "söderut". **8:27** Ps 68:32.

8:27 etiopisk hovman Dvs nubier (från det nuvarande Sudan).

8:27 eunuck Dvs kastrerad, ett inte ovanligt krav på Orientens hovmän. **8:27** Kandake Den etiopiska drottningens titel, som senare kommit att uppfattas som egennamn. **8:30** hörde honom

läsa Under antiken läste man normalt högt även när man var ensam. **8:32** Jes 53:7f. **8:32** Jes 53:7f (Septuaginta).

*blev hans dom upphävd.
Vem kan räkna hans släkte,
eftersom hans liv rycks bort
från jorden?*

³⁴ Hovmannen sade till Filippus: "Jag vill fråga dig vem profeten talar om, om sig själv eller någon annan?"

³⁵ Då började Filippus tala och utifrån det skriftstället förklara evangeliet om Jesus för honom.

³⁶ När de nu färdades vägen fram kom de till ett vattendrag, och hovmannen sade: "Här finns vatten. Vad hindrar att jag blir döpt?"

³⁸ Han befallde att vagnen skulle stanna. Både Filippus och hovmannen gick ner i vattnet, och Filippus döpte honom.

³⁹ När de kom upp ur vattnet ryckte Herrens Ande bort Filippus, och hovmannen såg honom inte mer. Han fortsatte sin resa, full av glädje.

⁴⁰ Filippus kom till Ashdod, och han vandrade omkring och förkunnade evangeliet i alla städerna tills han nådde Caesarea.

9

Saulus omvändelse

8:33 rycks bort Annan översättning: "upphöjs". **8:36** Senare handskrifter tillägger (vers 37): Filippus sade till honom: "Om du tror av hela ditt hjärta kan det ske." Hovmannen svarade: "Jag tror att Jesus Kristus är Guds Son." **8:40** Apg 21:8. **8:40** Caesarea Den romerske ståthållarens residensstad (12:19, 25:1), ca 8 mil norr om Ashdod.

¹ Saulus, som fortfarande andades hot och mordlust mot Herrens lärjungar, gick till översteprästen

² och bad att få med sig brev till synagogorna i Damaskus. Om han kunde finna några som tillhörde Vägen, män eller kvinnor, skulle han få fångsla dem och föra dem till Jerusalem.

³ Men när han på sin resa närmade sig Damaskus, strålade plötsligt ett ljus från himlen omkring honom.

⁴ Han föll till marken och hörde en röst som sade till honom: "Saul! Saul! Varför förföljer du mig?"

⁵ Då frågade han: "Vem är du, Herre?" Rösten svarade: "Jag är Jesus, den du förföljer.

⁶ Men res dig och gå in till staden, så ska du få veta vad du måste göra."

⁷ Männen som reste med honom stod där förstummade. De hörde ljudet men såg ingen.

⁸ Saulus reste sig upp från marken, och när han öppnade sina ögon kunde han inte se. Då tog de honom i handen och ledde honom in i Damaskus.

⁹ Under tre dagar såg han ingenting, och han varken åt eller drack.

¹⁰ I Damaskus fanns en lärjunge som hette Ananias. Till honom sade Herren i en syn: "Ananias!" Han svarade: "Här är jag, Herre."

¹¹ Då sade Herren till honom: "Res dig och gå till Raka gatan och fråga i Judas hus efter en som heter

9:1 Apg 8:3, 22:4f, 26:9f, Gal 1:13f, 1 Tim 1:13. **9:2** Vägen Samtidens namn på den urkristna församlingens lära och liv. **9:3** Apg 22:6f, 26:12f, 1 Kor 15:8f. **9:5** 1 Kor 15:9. **9:7** Dan 10:7.

Saulus från Tarsus, för han ber.

¹² I en syn har han sett hur en man som heter Ananias kommer in och lägger händerna på honom så att han kan se igen."

¹³ Ananias svarade: "Herre, jag har hört av många hur mycket ont den mannen har gjort mot dina heliga i Jerusalem.

¹⁴ Och nu är han här med fullmakt från översteprästerne att gripa alla som åkallar ditt namn."

¹⁵ Men Herren sade till honom: "Gå, för han är mitt utvalda redskap för att bära fram mitt namn inför hedningar och kungar och Israels barn.

¹⁶ Och jag ska själv visa honom hur mycket han måste lida för mitt namns skull."

¹⁷ Då gick Ananias, och när han kom in i huset lade han händerna på honom och sade: "Saul, min broder! Herren Jesus, som visade sig för dig på vägen hit, har sänt mig för att du ska kunna se igen och bli uppfylld av den helige Ande."

¹⁸ Genast var det som om fjäll föll från hans ögon. Han fick tillbaka sin syn, och han reste sig och blev döpt.

¹⁹ Sedan åt han och fick nya krafter.

Saulus predikar Jesus

Saulus stannade några dagar hos lärjungarna i Damaskus,

²⁰ och han började genast predika i synagogorna att Jesus är Guds Son.

9:11 Tarsus Kilikiens huvudstad i östra nuvarande Turkiet, en "betydande stad" (21:39) berömd för sin bildning. **9:15** Apg 22:21, Rom 1:5. **9:16** 2 Kor 11:23f.

21 Alla som hörde honom häpnade och sade: "Var det inte han som i Jerusalem ville utrota dem som åkallar det namnet? Och kom han inte hit för att gripa dem och föra dem till översteprästerna?"

22 Men Saulus fick allt större kraft och gjorde judarna i Damaskus svarslösa när han bevisade att Jesus är Messias.

23 Efter en tid kom judarna överens om att röja honom ur vägen,

24 men Saulus fick reda på deras plan. Dag och natt höll de vakt vid portarna för att döda honom,

25 men en natt tog hans lärjungar och firade ner honom utefter muren i en korg.

26 När han kom till Jerusalem försökte han ansluta sig till lärjungarna. Men alla var rädda för honom, eftersom de inte trodde att han var en lärjunge.

27 Då tog Barnabas hand om honom. Han förde honom till apostlarna och berättade för dem hur Saulus hade sett Herren på vägen, att Herren hade talat till honom och att han i Damaskus hade predikat frimodigt i Jesu namn.

28 Sedan stannade Saulus hos dem, och han gick in och ut i Jerusalem och predikade frimodigt i Herrens namn.

29 Han talade och diskuterade med de grekisktalande judarna, men de försökte röja honom ur vägen.

9:22 Apg 18:28. **9:24** 2 Kor 11:32f. **9:25** utefter muren Annan översättning: "genom (ett hål i) muren". **9:26** Gal 1:18f. **9:26** När han kom till Jerusalem Innan dess hade Paulus enligt Gal 1:17 tillbringat en tid i Arabien.

³⁰ När bröderna fick veta det, tog de med honom ner till Caesarea och sände honom sedan vidare till Tarsus.

³¹ Församlingen hade nu lugn och ro i hela Judeen, Galileen och Samarien. Den blev uppbyggd och levde i vördnad för Herren och växte genom den helige Andes tröst och förmaning.

Petrus i Lydda och Joppe

³² Petrus reste runt i hela området och kom även ner till de heliga som bodde i Lydda.

³³ Där träffade han en man vid namn Eneas, som var förlamad och sängliggande sedan åtta år tillbaka.

³⁴ Petrus sade till honom: "Eneas, Jesus Kristus botar dig. Stig upp och bädda din säng!" Genast steg han upp.

³⁵ Och alla som bodde i Lydda och Saron såg honom, och de omvände sig till Herren.

³⁶ I Joppe fanns en lärjunge som hette Tabita, på grekiska Dorkas, hunden. Hon var rik på goda gärningar och generös mot de fattiga.

³⁷ Men vid den tiden blev hon sjuk och dog, och man tvättade henne och lade henne på övervåningen.

³⁸ Då nu Lydda ligger nära Joppe och lärjungarna hade hört att Petrus var där, skickade de två män till honom och bad: "Skynda dig och kom till oss!"

³⁹ Petrus bröt upp och gick med dem. När han kom fram tog de med honom upp till övervåningen, och alla änkorna kom gråtande fram till honom och

9:30 Apg 11:25. **9:31** Apg 2:41. **9:34** Matt 9:6. **9:36**
Joppe Nutidens Jaffa, hamnstad 6,5 mil nordväst om Jerusalem (jfr Jona 1:3).

visade de tunikor och mantlar som Dorkas hade gjort medan hon ännu var hos dem.

⁴⁰ Men Petrus skickade ut dem alla och föll på knä och bad. Sedan vände han sig mot kroppen och sade: "Tabita, stå upp!" Då öppnade hon sina ögon, och när hon fick se Petrus satte hon sig upp.

⁴¹ Han räckte henne handen och hjälpte henne upp. Därefter kallade han till sig de heliga och änkorna och lät dem se att hon levde.

⁴² Detta blev känt i hela Joppe, och många kom till tro på Herren.

⁴³ Därefter stannade han en längre tid i Joppe hos en viss Simon som var garvare.

10

Cornelius ser en syn

¹ I Caesarea bodde en man som hette Cornelius, en officer vid den italiska vaktavdelningen.

² Han var from och fruktade Gud liksom alla i hans familj, och han gav generöst med gåvor till folket och bad alltid till Gud.

9:39 tunikor En lång- eller kortärmad och knälång skjorta som bars av både män och kvinnor. **9:40** Mark 5:40. **9:43**

garvare Garvning var för judarna ett orent hantverk, eftersom en garvare kom i beröring med döda djur (jfr 3 Mos 11:39). **10:1** vaktavdelningen En romersk kohort, som bestod av ca sexhundra man. Som centurion hade Cornelius befäl över hundra av dessa.

10:2 fruktade Gud De "gudfruktiga" som "vördade Gud" (17:4, 17) var hedningar som bekände sig till Israels Gud utan att låta omskära sig och bli judar fullt ut. I stället behövde de endast hålla de mest centrala buden om sabbaten och om ren och oren mat.

³ En dag runt nionde timmen såg han tydligt i en syn hur en Guds ängel kom in till honom och sade: "Cornelius!"

⁴ Han stirrade förskräckt på ängeln och frågade: "Vad är det, herre?" Ängeln sade: "Dina böner och dina gåvor har stigit upp och blivit ihåtkomna inför Gud.

⁵ Sänd nu några män till Joppe och skicka efter en viss Simon som kallas Petrus.

⁶ Han är gäst hos garvaren Simon som har ett hus vid havet."

⁷ När ängeln som talat med honom var borta, kallade Cornelius till sig två av sina tjänare och en from soldat från sitt närmaste följe.

⁸ Han förklarade alltsammans för dem och sände iväg dem till Joppe.

Petrus ser en syn

⁹ Nästa dag, medan de ännu var på väg och närmade sig staden, gick Petrus upp på taket för att be. Det var vid sjätte timmen.

¹⁰ Han blev då hungrig och ville ha något att äta. Medan man gjorde i ordning maten kom han i hänryckning.

¹¹ Han såg himlen öppen och hur något som liknade en stor linneduk kom ner. Fäst i sina fyra hörn sänktes den ner till jorden,

¹² och i den fanns jordens alla fyrfotadjur och kräddjur och himlens fåglar.

10:3 nionde timmen Ca kl 15 på eftermiddagen, bönetimmen vid aftonens rökoffer (jfr 3:1 och 10:4). **10:4** Upp 8:4. **10:6** Apg 9:43.

10:9 sjätte timmen Ca kl 12, mitt på dagen. **10:11** Apg 11:5f.

13 Och en röst kom till honom: "Res dig, Petrus, slakta och ät!"

14 Petrus svarade: "Nej, nej, Herre! Jag har aldrig ätit något oheligt eller orent."

15 Då sade en röst för andra gången till honom: "Vad Gud har förklarat rent ska inte du kalla orent."

16 Detta hände tre gånger, och sedan blev duken strax upplyft till himlen.

17 Medan Petrus undrade inom sig vad synen kunde betyda, stod männen som Cornelius hade sänt vid porten. De hade frågat sig fram till Simons hus,

18 och nu ropade de och frågade om Simon som kallas Petrus var där som gäst.

19 Petrus funderade fortfarande över synen när Anden sade till honom: "Se, tre män söker dig.

20 Gå ner och följ med dem utan att tveka, för det är jag som har sänt dem."

21 Petrus gick ner till männen och sade: "Jag är den ni söker. Av vilken orsak har ni kommit hit?"

22 De svarade: "Officeren Cornelius är en rättfärdig man som fruktar Gud och har gott anseende hos hela det judiska folket. Han har fått en uppenbarelse av en helig ängel att han ska skicka efter dig och höra vad du har att säga."

23 Då bad Petrus dem stiga in och tog emot dem som gäster.

Petrus möter Cornelius

Nästa dag gav han sig av i sällskap med dem, och några av bröderna från Joppe följde med honom.

10:14 3 Mos 11:2f, Hes 4:14.

10:15 Matt 15:11, Mark 7:19,

Rom 14:14, 1 Tim 4:4.

10:22 Luk 7:4f.

24 Dagen därpå kom de till Caesarea. Cornelius väntade på dem och hade samlat sina släktingar och närmaste vänner.

25 När Petrus skulle gå in, kom Cornelius och mötte honom och föll ner för hans fötter och tillbad.

26 Men Petrus reste honom upp och sade: "Stå upp! Jag är också bara en människa."

27 Medan han samtalande med Cornelius gick han in och fann många samlade där.

28 Han sade till dem: "Ni vet att det är förbjudet för en judisk man att umgås med eller besöka en hedning. Men Gud har visat mig att man inte ska kalla någon människa ohelig eller oren.

29 Därför tvekade jag inte heller att komma när ni sände bud efter mig. Så nu undrar jag av vilken orsak ni har bett mig komma?"

30 Cornelius svarade: "För fyra dagar sedan just vid den här tiden, den nionde timmen, var jag här hemma och bad. Då stod plötsligt en man i skinande kläder framför mig

31 och sade: Cornelius, Gud har hört din bön och kommit ihåg dina gåvor.

32 Skicka nu bud till Joppe och be Simon som kallas Petrus att komma hit. Han är gäst i garvaren Simons hus vid havet.

33 Då skickade jag genast bud efter dig, och det var vänligt av dig att komma. Nu är vi alla här inför Gud för att höra allt som Herren har befallt dig att säga."

Petrus tal

34 Då började Petrus tala: "Nu förstår jag verkligen

att Gud inte gör skillnad på människor,

³⁵ utan tar emot den som fruktar honom och gör det som är rätt, vilket folk han än tillhör.

³⁶ Detta är det ord som Gud sände till Israels folk när han förkunnade frid genom Jesus Kristus. Han är allas Herre,

³⁷ och ni känner till det som har hänt i hela Judeen, med början i Galileen efter dopet som Johannes förkunnade:

³⁸ hur Gud smorde Jesus från Nasaret med den helige Ande och kraft. Han gick omkring och gjorde gott och botade alla som var i djävulens våld, för Gud var med honom.

³⁹ Vi är vittnen till allt som han gjorde både i judarnas land och i Jerusalem.

De hängde upp honom på trä och dödade honom,

⁴⁰ men Gud uppväckte honom på tredje dagen och lät honom visa sig –

⁴¹ inte för hela folket utan för de vittnen som Gud i förväg hade utvalt, för oss som åt och drack med honom efter att han uppstått från de döda.

⁴² Och han befalld oss att predika för folket och vittna om att han är den som Gud har utvalt till domare över levande och döda.

⁴³ Om honom vittnar alla profeterna att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn."

Hedningarna tar emot Anden

10:35 Jes 56:6f. **10:36** Rom 5:1, Ef 2:14, 17. **10:37** Luk 4:14.

10:37 det som har hänt Annan översättning: "ordet som har gått ut".

10:38 Jes 61:1, Matt 3:16, Apg 2:22. **10:39** 5 Mos 21:22f, Apg 2:23,

5:32. **10:41** Luk 24:41f, Joh 21:20f, Apg 13:31. **10:42** Apg 17:31,

2 Kor 5:10, 2 Tim 4:1, 1 Petr 4:5. **10:43** Jer 31:34, Mika 7:18.

⁴⁴ Medan Petrus ännu talade föll den helige Ande över alla som hörde ordet.

⁴⁵ De troende judarna som hade följt med Petrus häpnade över att den helige Andes gåva blev utgjuten också över hedningarna,

⁴⁶ eftersom de hörde hur de talade i tungor och prisade Gud.

⁴⁷ Då sade Petrus: "Ingen kan väl hindra att de döps med vatten, när de har fått den helige Ande precis som vi?"

⁴⁸ Och han befallde att de skulle döpas i Jesu Kristi namn. Sedan bad de honom stanna några dagar.

11

Petrus rapport om hedningarna

¹ Apostlarna och bröderna i Judeen fick höra att även hedningarna hade tagit emot Guds ord.

² När Petrus kom upp till Jerusalem började de omskurna angripa honom

³ och sade: "Du har varit inne hos omskurna män och ätit med dem!"

⁴ Petrus förklarade då steg för steg vad som hade hänt:

⁵ "Jag var i staden Joppe, och medan jag bad kom jag i hänryckning och fick se en syn. Det kom ner något som liknade en stor linneduk. Fäst i sina fyra hörn sänktes den ner från himlen och kom till mig.

⁶ När jag såg efter och studerade den närmare, fick jag se jordens fyrfotadjur, både vilda och tama, och kräldjur och himlens fåglar.

10:46 Mark 16:17, Apg 2:4, 11.

10:47 Apg 15:8.

11:3 Gal 2:12.

11:5 Apg 10:9f.

⁷ Jag hörde också en röst som sade till mig: Res dig, Petrus, slakta och ät!

⁸ Jag svarade: Nej, nej, Herre! Det har aldrig kommit något oheligt eller orent i min mun.

⁹ För andra gången talade en röst från himlen: Vad Gud har förklarat rent ska inte du kalla orent.

¹⁰ Detta hände tre gånger, och sedan drogs alltsammans upp till himlen.

¹¹ Samtidigt stod tre män utanför huset där vi var. De hade skickats till mig från Caesarea,

¹² och Anden sade till mig att jag skulle gå med dem utan att tveka. De sex bröderna här följde också med mig, och vi kom in i mannens hus.

¹³ Han berättade för oss hur han hade sett ängeln stå i hans hus och säga: Skicka bud till Joppe och hämta hit Simon som kallas Petrus.

¹⁴ Han ska tala till dig, och genom de orden ska du bli frälst, du och hela din familj.

¹⁵ Och när jag började tala föll den helige Ande över dem, så som han föll över oss under den första tiden.

¹⁶ Då kom jag ihåg vad Herren hade sagt: Johannes döpte med vatten, men ni ska bli döpta i den helige Ande.

¹⁷ Om nu Gud gav dem samma gåva som han gav oss när vi kom till tro på Herren Jesus Kristus, vem

11:12 utan att tveka Andra handskrifter: "utan att göra åtskillnad" (mellan hedningar och judar). **11:13** Apg 10:3f. **11:14** familj Ordagrant "hus", den hushållsgemenskap av familj och eventuella släktingar och tjänare som bodde under samma tak.

11:15 Apg 2:4. **11:16** Matt 3:11, Mark 1:8, Luk 3:16, Apg 1:5.

11:16 vad Herren hade sagt Se Apg 1:5. **11:17** när vi kom till tro Annan översättning: "när de (Cornelius folk) kom till tro".

var då jag att kunna hindra Gud?"

¹⁸ När de hörde detta lugnade de sig, och de prisade Gud och sade: "Till och med åt hedningarna har Gud alltså skänkt omvändelsen som ger liv."

Evangeliet når även hedningarna

¹⁹ De som hade skingrats genom förföljelsen som började med Stefanus kom ända till Fenicien, Cypern och Antiokia, och de förkunnade ordet endast för judar.

²⁰ Men bland dem fanns några från Cypern och Kyrene, och när de kom till Antiokia började de tala även till grekerna och förkunna evangeliet om Herren Jesus.

²¹ Och Herrens hand var med dem, och ett stort antal kom till tro och omvände sig till Herren.

²² Ryktet om detta nådde församlingen i Jerusalem, och man sände då Barnabas till Antiokia.

²³ När han kom dit och såg vad Guds nåd hade gjort, blev han glad och uppmanade dem alla att hålla sig till Herren av hela sitt hjärta.

²⁴ Barnabas var en god man, fylld av den helige Ande och tro. Och en stor skara fördes till Herren.

²⁵ Därefter begav han sig till Tarsus för att söka upp Saulus.

²⁶ Han fann honom och tog med honom till Antiokia. Under ett helt år var de tillsammans

11:18 Apg 13:48. **11:19** Apg 8:1. **11:19** Antiokia Romarrikets tredje största stad i sydöstra nuvarande Turkiet, med stor judisk befolkning. Staden blev en centralpunkt för den växande kristna kyrkan. **11:22** Apg 4:36, 8:14. **11:23** Apg 13:43, 14:22. **11:25** Apg 9:30.

med församlingen och undervisade en stor skara. Och det var i Antiokia som lärjungarna först började kallas kristna.

²⁷ Vid den tiden kom några profeter från Jerusalem ner till Antiokia.

²⁸ En av dem som hette Agabus steg fram och förutsade genom Anden att en svår svält skulle drabba hela världen - den kom också under Claudius regering.

²⁹ Då beslöt lärjungarna att var och en skulle skicka så mycket han kunde för att hjälpa bröderna som bodde i Judeen.

³⁰ De gjorde så och sände hjälpen med Barnabas och Saulus till de äldste.

12

Petrus fängslas och blir räddad

¹ Vid den tiden lät kung Herodes gripa och misshandla några i församlingen.

² Han lät avrätta Jakob, Johannes bror, med svärd.

³ När han såg att judarna gillade detta, fortsatte han och grep även Petrus. Detta hände under det osyrade brödets högtid.

11:26 kristna Grek. christianóús, "Kristusanhängare", ett nyord bildat efter samma mönster som "herodianerna" som stödde kung Herodes (Matt 22:16). **11:27** Apg 13:1. **11:28** Apg 21:10. **11:28** en svår svält Josefus, Tacitus, Suetonius m fl nämner flera perioder av svält under Claudius regering (41-54 e Kr), särskilt i mitten av 40-talet. **11:29** Rom 15:25f, 1 Kor 16:1, 2 Kor 8:2f, Gal 2:10. **11:30** Apg 12:25. **12:1** Herodes Agrippa I, sonson till Herodes den store, regerade 41-44 e Kr över hela Judeen. Judiska källor berättar om hans stöd för judendomens sak (jfr 12:3). **12:2** Matt 10:2.

⁴ Efter gripandet satte han honom i fängelse och lät honom bevakas av fyra vaktskift med fyra man var. När påsken var över tänkte han ställa honom inför folket.

⁵ Petrus hölls därför kvar i fängelset medan församlingen bad ihärdigt till Gud för honom.

⁶ Natten innan Herodes skulle ställa honom inför rätta låg Petrus och sov mellan två soldater, bunden med två kedjor, och utanför dörren stod vakter som bevakade fängelset.

⁷ Plötsligt stod där en Herrens ängel, och ett ljussken lyste upp rummet. Ängeln stötte Petrus i sidan och väckte honom och sade: "Skynda dig upp!" Då föll kedjorna från hans händer,

⁸ och ängeln sade till honom: "Sätt på dig bältet och sandalerna." Petrus gjorde så, och ängeln sade: "Ta på dig manteln och följ mig."

⁹ Petrus gick ut och följde honom, men han förstod inte att det som hände genom ängeln var verkligt utan trodde att det var en syn han såg.

¹⁰ De gick förbi den första vakten och så den andra och kom sedan till järnporten som ledde ut till staden, och den öppnades för dem av sig själv. Så kom de ut och gick längs en gata, och plötsligt lämnade ängeln honom.

¹¹ När Petrus blev sig själv igen sade han: "Nu vet jag verkligen att Herren har sänt sin ängel och räddat mig från Herodes hand och från allt som det judiska folket hade väntat sig."

¹² När han nu insett vad som hänt gick han till

12:5 Matt 18:19, Jak 5:16.

12:7 Apg 5:19.

12:10 Apg 16:26.

12:12 Apg 12:25, 15:37.

Marias hus, hon som var mor till Johannes som kallades Markus. Där var många samlade och bad.

¹³ Petrus bultade på porten, och en tjänsteflicka som hette Rhode gick för att öppna.

¹⁴ När hon kände igen Petrus röst blev hon så glad att hon i stället för att öppna porten sprang in och berättade: "Petrus står utanför porten!"

¹⁵ De sade till henne: "Du är tokig!" Men hon försäkrade att det var så, och då sade de: "Det är hans ängel."

¹⁶ Under tiden fortsatte Petrus att bulta, och när de öppnade såg de till sin häpnad att det var han.

¹⁷ Han gav tecken åt dem med handen att vara tysta, och så berättade han för dem hur Herren hade fört honom ut ur fångelset. Han sade: "Berätta det för Jakob och de andra bröderna." Sedan gick han ut och begav sig till en annan plats.

¹⁸ På morgonen blev det stor förvirring bland soldaterna. Vad hade hänt med Petrus?

¹⁹ När Herodes lät söka efter honom och inte fick tag i honom, förhörde han vakterna och befallde att de skulle föras bort. Därefter reste han ner från Judeen till Caesarea och stannade där.

Herodes död

²⁰ Herodes låg i bitter fejd med folket i Tyrus och Sidon. Gemensamt uppvaktade de kungen, och när de hade fått över hans kammarherre Blastus

12:12 Johannes som kallades Markus Författare till Markusevangeliet, kusin till Barnabas (Kol 4:10) och längre fram medarbetare till både Petrus (1 Petr 5:13) och Paulus (Apg 12:25, 2 Tim 4:11).

12:17 Jakob Jesu halvbror, ledare för församlingen i Jerusalem (Apg 15:13, 21:9, Gal 1:19, 2:9). **12:19** föras bort Underförstått: för att avrättas.

på sin sida bad de om fred. De var nämligen beroende av kungens område för sin försörjning.

²¹ På utsatt dag satte sig Herodes på tronen, klädd i kunglig skrud, och höll ett tal till dem.

²² Då ropade folket: "Det är en guds röst, inte en människas!"

²³ Genast slog en Herrens ängel honom, därför att han inte gav Gud äran, och han blev uppäten av maskar och dog.

SAULUS FÖRSTAMMISSIONSRESA (Kap 13:4-14:28)

Barnabas och Saulus sänds ut

²⁴ Guds ord hade framgång och spred sig alltmer.

²⁵ När Barnabas och Saulus hade fullgjort sitt uppdrag i Jerusalem, vände de tillbaka och tog då med sig Johannes som kallades Markus.

13

¹ I församlingen i Antiokia fanns det profeter och lärare: Barnabas, Simeon som kallades Niger, Lucius från Kyrene, Manaen som var fosterbror till landsfursten Herodes, samt Saulus.

12:21 kunglig skrud Historikern Josefus berättar att skruden var gjord helt i silver som glittrade i solen. **12:22** Hes 28:2f. **12:23** Dan 4:30f, 5:20. **12:23** uppäten av maskar Josefus berättar att Herodes plågades av en magsjukdom i fyra dagar innan han slutligen dog år 44 e Kr. **12:24** Apg 6:7, 19:20, Kol 1:6. **12:25** Apg 11:29f. **12:25** fullgjort sitt uppdrag att överlämna gåvan (11:29f). **13:1** Apg 11:26f. **13:1** Niger Latin för "den svarte". **13:1** fosterbror Annan översättning: "barndomsvän".

² När de tjänade Herren och fastade sade den helige Ande: "Avskilj Barnabas och Saulus åt mig för den uppgift som jag har kallat dem till."

³ Då fastade de och bad och lade händerna på dem och skickade sedan ut dem.

På Cypern

⁴ Utsända av den helige Ande gick de ner till Seleucia och seglade därifrån till Cypern.

⁵ De kom till Salamis och predikade Guds ord i judarnas synagogor. De hade också med sig Johannes som medhjälpare.

⁶ Sedan reste de över hela ön ända till Pafos. Där träffade de på en jude som utövade magi, en falsk profet vid namn Barjesus.

⁷ Han höll till hos ståthållaren Sergius Paulus, som var en förständig man. Denne kallade till sig Barnabas och Saulus och ville höra Guds ord.

⁸ Men Elymas, trollkarlen – det är vad hans namn betyder – gick emot dem och försökte hindra ståthållaren från att komma till tro.

13:2 Apg 9:15, Rom 1:1, Gal 1:15, 1 Tim 2:7, 2 Tim 1:11. **13:2**

tjänade Herren Dvs firade gudstjänst. **13:3** Apg 6:6. **13:4**

Seleucia Storstaden Antiokias hamn vid Medelhavskusten. **13:5**

Salamis Stor handelsstad på Cyperns östkust, tidigare dess huvudort. **13:5** Johannes Dvs Johannes Markus (se 12:25), Markusevangeliets författare. **13:6** Pafos Cyperns dåtida

huvudort, berömd för dyrkan av kärleksgudinnan Afrodite. **13:6**

Barjesus Arameiska för "son till Jesus", som var ett vanligt namn bland antikens judar. **13:8** Elymas Mannens förnamn, troligen

en grekisering av arab. alim, magiker.

⁹ Saulus, som även kallades Paulus, uppfylldes då av den helige Ande och spände ögonen i honom

¹⁰ och sade: "Du djävulens son, full av allt svek och bedrägeri och fiende till allt som är rätt! Ska du aldrig sluta att förvränga Herrens raka vägar?"

¹¹ Nu kommer Herrens hand över dig, och du ska bli blind en tid och inte kunna se solen." I samma ögonblick föll töcken och mörker över honom, och han irrade omkring och sökte efter någon som kunde ta hans hand och leda honom.

¹² När ståthållaren såg det som hände kom han till tro, överväldigad av Herrens lära.

I Antiokia i Pisidien

¹³ Paulus och hans följeslagare seglade sedan ut från Pafos och kom till Perge i Pamfylien. Där lämnade Johannes dem och återvände till Jerusalem.

¹⁴ Själva fortsatte de sin resa från Perge och kom till Antiokia i Pisidien. På sabbaten gick de till synagogan och satte sig.

¹⁵ Efter läsningen av lagen och profeterna lät synagogföreståndarna hälsa dem: "Bröder, om någon av er har ett ord av tröst och förmaning till folket, så säg det."

13:9 Saulus, som även kallades Paulus Liksom många andra judar hade Paulus både ett hebreiskt namn (Saul) och ett snarlikt romerskt (Paulus, som betyder "liten"). **13:10** Joh 8:44, 1 Joh 3:8.

13:12 Luk 4:32. **13:13** Apg 15:37f. **13:13** Perge Provinsen Pamfyliens huvudort, belägen nära dagens Antalya på Turkiets sydkust. **13:14** Antiokia i Pisidien i centrala nuvarande Turkiet är inte samma stad som stora Antiokia (13:1). **13:15** Luk 4:16f, Apg 15:21.

16 Då reste sig Paulus, gav tecken med handen och sade: "Israeliter och ni som fruktar Gud, lyssna!

17 Detta folks Gud, Israels Gud, utvalde våra fäder. Han gjorde sitt folk stort när de bodde som främlingar i Egypten. Med upplyft arm förde han dem ut därifrån,

18 och under fyrtio år bar han dem i öknen.

19 Han utrotade sju folk i Kanaans land och gav deras land i arv åt sitt folk.

20 Allt detta tog omkring fyrahundra femtio år.

Därefter gav han dem domare fram till profeten Samuels tid.

21 Sedan bad de att få en kung, och Gud gav dem Saul, Kishs son, en man av Benjamins stam, för en tid av fyrtio år.

22 Men Gud avsatte honom och gjorde David till kung över dem, och han gav honom sitt vittnesbörd: *Jag har funnit David, Ishais son, en man efter mitt hjärta. Han ska utföra min vilja i allt.*

23 Från hans efterkommande har Gud efter sitt löfte fört fram en Frälsare för Israel: Jesus.

24 Innan Jesus trädde fram hade Johannes förkunnat omvändelsens dop för hela Israels folk.

25 Och när Johannes nådde slutet av sin bana, sade han: Det ni tror jag är, det är jag inte. Men

13:17 2 Mos 6:6, 12:37f. **13:17** gjorde sitt folk stort Ordagrant: "lyfte upp sitt folk" (se vers 18). **13:18** 5 Mos 1:31. **13:18** bar han dem Andra handskrifter: "hade han tålmod med sina barn".

13:19 5 Mos 7:1. **13:21** 1 Sam 8:5, 9:15f, 10:1f. **13:22** 1 Sam 13:14, 16:12f, Ps 89:21. **13:22** Ps 89:21, 1 Sam 13:14. **13:23** 2 Sam 7:12f, Jes 11:1, Jer 23:5. **13:23** efterkommande Ordagrant: "säd". Jfr profetiorna i 2 Sam 7:12, Ps 89:5, 30. **13:25** Matt 3:1f, Mark 1:4, Luk 3:3, Luk 3:15f, Joh 1:19f.

efter mig kommer en vars sandaler jag inte ens är värdig att knyta upp.

²⁶ Bröder, söner av Abrahams släkt och ni andra som fruktar Gud! Till oss har budskapet om denna frälsning blivit sänt.

²⁷ Jerusalems invånare och deras ledare förstod nämligen inte vem han var. När de dömde honom, uppfyllde de profeternas ord som läses varje sabbat.

²⁸ Fast de inte fann honom skyldig till något som förtjänade döden, krävde de att Pilatus skulle avrätta honom.

²⁹ Och när de hade fullbordat allt som var skrivet om honom, tog de ner honom från träet och lade honom i en grav.

³⁰ Men Gud uppväckte honom från de döda,

³¹ och han visade sig under många dagar för dem som hade följt honom från Galileen upp till Jerusalem och som nu är hans vittnen inför folket.

³² Och nu förkunnar vi det glada budskapet för er: löftet som fäderna fick

³³ har Gud uppfyllt åt oss, deras barn, genom att låta Jesus uppstå. Det står ju skrivet i andra psalmen: *Du är min Son, jag har fött dig i dag.*

³⁴ Och att han har uppväckt honom från de döda för att aldrig mer återvända till förgängelsen, det har

13:27 Joh 16:3, Apg 3:17, 1 Kor 2:8. **13:28** Matt 27:20f, Mark 15:11f, Luk 23:18f, Joh 19:6f. **13:29** 5 Mos 21:22f, Matt 27:59f, Mark 15:46, Luk 23:53, Joh 19:38. **13:29** träet Dvs korsets trä. **13:30** Apg 2:24f. **13:31** Matt 28:9, Mark 16:9f, Luk 24:13f, Joh 21:1f, Apg 1:3, 1 Kor 15:5f. **13:32** 1 Mos 3:15, 22:18, Jes 7:14, 9:6, Jer 33:14f. **13:33** Hebr 1:5, 5:5. **13:33** Ps 2:7.

han sagt med dessa ord: *Jag ska ge er de heliga och fasta nådelöften som David fick.*

³⁵ Därför säger han också på ett annat ställe: *Du ska inte låta din Helige se förgängelsen.*

³⁶ När David på sin tid hade tjänat Guds vilja, insomnade han och blev lagd till vila hos sina fäder och såg förgängelsen.

³⁷ Men den som Gud uppväckte har inte sett förgängelsen.

³⁸ Därför ska ni veta, bröder, att det är genom honom som syndernas förlåtelse förkunnas för er.

³⁹ Var och en som tror förklaras rättfärdig i honom och fri från allt som ni inte kunde frias från genom Mose lag.

⁴⁰ Se därför till att det som är sagt hos profeterna inte drabbar er:

⁴¹ *Se, ni föraktare, häpna och gå under:
jag gör en gärning i era dagar,
en gärning ni aldrig kommer att tro
när den berättas för er."*

⁴² När de gick ut bad folket att de skulle tala mer om detta nästa sabbat.

⁴³ Och när församlingen skildes åt följde många judar och gudfruktiga proselyter med Paulus och Barnabas, som talade till dem och uppmanade dem att hålla sig till Guds nåd.

⁴⁴ Följande sabbat var nästan hela staden samlad för att höra Herrens ord.

13:34 Jes 55:3. **13:35** Ps 16:10. **13:36** 1 Kung 2:10, Apg 2:29.

13:39 Rom 3:26f, 8:3, 10:4, Gal 2:16. **13:41** Hab 1:5. **13:43**

Apg 11:23.

⁴⁵ Men när judarna fick se allt folket fylldes de av avund, och de hånade Paulus och sade emot det som han förkunnade.

⁴⁶ Då svarade Paulus och Barnabas frimodigt: "Guds ord måste först förkunnas för er. Men när ni avvisar det och inte anser er värdiga det eviga livet, då vänder vi oss till hedningarna.

⁴⁷ För så har Herren befallt oss:
*Jag har satt dig till ett ljus
för hednafolken,
för att du ska bli till frälsning
ända till jordens yttersta gräns."*

⁴⁸ När hedningarna hörde detta blev de glada och prisade Herrens ord och kom till tro, alla som var bestämda till evigt liv.

⁴⁹ Och Herrens ord spreds över hela området.

⁵⁰ Men judarna hetsade upp de förnäma kvinnorna som vördade Gud och de ledande männen i staden. De satte i gång en förföljelse mot Paulus och Barnabas och drev bort dem från sitt område.

⁵¹ Då skakade de av dammet från sina fötter mot dem och fortsatte till Ikonium.

⁵² Och lärjungarna uppfylldes av glädje och den helige Ande.

14

I Ikonium

13:45 Apg 5:17. **13:46** Matt 10:6, 21:43, Apg 3:26, 18:6, 28:8, Rom 1:16. **13:47** Jes 42:6, Luk 2:30f. **13:47** Jes 49:6. **13:48** Rom 8:28f. **13:51** Luk 9:5. **13:51** skakade av dammet från sina fötter mot dem Ett avståndstagande (se Matt 10:14).

¹ I Ikonium hände samma sak. De gick till judarnas synagoga och predikade så att många, både judar och greker, kom till tro.

² Men de judar som vägrade tro hetsade upp hedningarna och förgiftade deras sinnen gentemot bröderna.

³ Paulus och Barnabas stannade där en längre tid och talade frimodigt i förtröstan på Herren, som bekräftade sitt nåderika ord genom att låta tecken och under ske genom deras händer.

⁴ Men folket i staden delade sig så att vissa höll med judarna och andra med apostlarna.

⁵ Och när både hedningarna och judarna med sina ledare gjorde upp en plan att misshandla och stena dem,

⁶ fick apostlarna reda på det och flydde till städerna Lystra och Derbe i Lykaonien och trakten däromkring.

⁷ Där fortsatte de att förkunna evangeliet.

I Lystra

⁸ I Lystra satt en man som var handikappad och förlamad i benen från födseln och som aldrig kunnat gå.

⁹ Han lyssnade när Paulus predikade. Paulus fäste sin blick på honom, och när han såg att mannen hade tro så att han kunde bli botad

¹⁰ sade han med hög röst: "Res dig upp och stå på dina ben!" Då hoppade han upp och började gå omkring.

14:1 Apg 11:21. **14:3** Mark 16:20, Hebr 2:4. **14:5** 2 Tim 3:11.

14:6 Matt 10:23. **14:8** Apg 3:2f. **14:9** Matt 9:28. **14:9**

botad Annan översättning: "frälst".

11 När folket såg vad Paulus hade gjort, ropade de på lykaoniska: "Gudarna har kommit ner till oss i mänsklig gestalt!"

12 De kallade Barnabas för Zeus och Paulus för Hermes, eftersom det var han som förde ordet.

13 Prästen i Zeustemplet utanför staden förde fram tjurar och kransar till portarna och ville offra tillsammans med folket.

14 Men när apostlarna Barnabas och Paulus hörde det, rev de sönder sina kläder och rusade in bland folket och ropade:

15 "Människor, vad är det ni gör? Vi är också människor som ni! Vi kommer till er med evangeliet att ni ska omvända er från dessa tomma avgudar till den levande Guden, *han som gjorthimmel, jord och hav och allt som finns i dem.*

16 I forna generationer lät han alla hednafolk gå sina egna vägar.

17 Ändå har han lämnat många vittnesbörd om sig själv. Han gör gott, han ger er regn från himlen och skördetider och mättar er med mat och glädje i era hjärtan."

18 Med dessa ord lyckades de med nöd och näppe lugna folket så att de inte offrade åt dem.

14:11 Apg 28:6. **14:12** Zeus ... Hermes Enligt en legend som återges av Ovidius hade Zeus och Hermes, i grekisk mytologi den högste guden respektive gudarnas härold, en gång besökt trakten i mänsklig gestalt. De två gudarna skulle då ha blivit så upprörda över det dåliga mottagandet att de utplånade den dåtida staden, vilket kan förklara folkets vördnad för Paulus och Barnabas. **14:13** Dan 2:46. **14:14** rev de sönder sina kläder Judiskt uttryck för sorg och förfäran (jfr t ex 1 Mos 37:29, 34). **14:15** Ps 146:6, Apg 4:24, 10:26. **14:15** Ps 146:6. **14:16** Apg 17:30. **14:17** Ps 104:27f, Jer 5:24, Apg 17:26f.

¹⁹ Från Antiokia och Ikonium kom det nu några judar. De lyckades få med sig folket, och man stenade Paulus och släpade ut honom ur staden i tron att han var död.

²⁰ Men när lärjungarna samlades omkring honom, reste han sig och gick in i staden.

I Derbe och till Antiokia i Syrien

Nästa dag gick Paulus och Barnabas vidare till Derbe.

²¹ De förkunnade evangeliet i staden och vann många lärjungar. Sedan återvände de till Lystra, Ikonium och Antiokia

²² och styrkte lärjungarnas själar och uppmanade dem att stå fasta i tron. De sade: "Vi måste gå igenom många lidanden för att komma in i Guds rike."

²³ I varje församling utsåg de äldste åt dem, och efter bön och fasta överlämnade de dem åt Herren som de hade kommit till tro på.

²⁴ Sedan tog apostlarna vägen genom Pisidien och kom till Pamfylän.

²⁵ De predikade ordet i Perge och gick ner till Attalia.

²⁶ Därifrån seglade de tillbaka mot Antiokia, där de hade blivit överlämnade åt Guds nåd för det uppdrag som de nu hade fullgjort.

²⁷ När de hade kommit fram, samlade de församlingen och berättade om allt som Gud hade gjort genom dem och hur han hade öppnat trons dörr för hedningarna.

28 Och de stannade en längre tid där hos lärjungarna.

15

Mötet i Jerusalem

¹ Några som hade kommit ner från Judeen började lära bröderna att de inte kunde bli frälsta om de inte lät omskära sig enligt seden från Mose.

² När det nu blev oenighet och Paulus och Barnabas kom i allvarlig tvist med dem, bestämde man att Paulus och Barnabas och några till av dem skulle resa upp till apostlarna och de äldste i Jerusalem med denna fråga.

³ Församlingen utrustade dem för resan, och de reste genom Fenicien och Samarien. Där berättade de utförligt om hedningarnas omvändelse och spred stor glädje bland alla bröderna.

⁴ När de kom till Jerusalem blev de mottagna av församlingen och apostlarna och de äldste, och de berättade om allt som Gud hade gjort genom dem.

⁵ Men några från fariseernas parti som hade kommit till tro steg fram och sade att man måste omskära hedningarna och ålägga dem att hålla Mose lag.

⁶ Apostlarna och de äldste samlades då för att behandla frågan.

⁷ Efter en lång diskussion reste sig Petrus och sade till dem: "Bröder, ni vet att Gud för länge

15:1 1 Mos 17:10, 3 Mos 12:3, Gal 5:2, Fil 3:3. **15:2** Gal 2:1f. **15:2** När det nu blev oenighet Troligen skrev Paulus Galaterbrevet vid denna tid, i slutet på 40-talet e Kr. Se brevets inledningsnot. **15:4** Apg 14:27. **15:7** Apg 10:1f, 11:18.

sedan bestämde att hedningarna skulle få höra evangeliets ord genom min mun och komma till tro.

⁸ Och Gud, som känner hjärtat, har vittnat för dem genom att ge den helige Ande till dem likaväl som till oss.

⁹ Han gjorde ingen skillnad mellan oss och dem när han väl renat deras hjärtan genom tron.

¹⁰ Varför vill ni då utmana Gud och lägga ett ok på lärjungarnas axlar som varken våra fäder eller vi själva har kunnat bära?

¹¹ Nej, vi tror att det är genom Herren Jesu nåd vi blir frälsta, vi på samma sätt som de."

¹² Då teg alla de församlade, och man lyssnade på Barnabas och Paulus som berättade om hur stora tecken och under Gud hade gjort genom dem bland hedningarna.

¹³ När de hade talat färdigt, sade Jakob: "Bröder, hör på mig.

¹⁴ Simeon har berättat om hur Gud först såg till att han vann ett folk åt sitt namn bland hedningarna.

¹⁵ Det stämmer överens med profeternas ord, där det står skrivet:

¹⁶ *Därefter ska jag vända tillbaka
och åter bygga upp
Davids fallna hydda.*

15:8 1 Krön 28:9, Ps 7:10, Apg 1:24, 10:44f. **15:9** Apg 10:34, Rom 3:29f, Gal 2:15f. **15:9** när han väl renat Annan översättning: "när han renade". **15:10** Matt 23:4, Luk 11:46, Gal 3:10f, 5:1.

15:11 Rom 3:24, Ef 2:8, 2 Tim 1:9, Tit 3:5. **15:14** ett folk åt sitt namn Israels folk skulle lära känna Guds namn, som står för vem han är och vad han lär, och förkunna det för de övriga folken. **15:16** Amos 9:11f.

*Jag ska bygga upp dess ruiner
och upprätta den igen,*

*17 för att alla andra människor
ska söka Herren,
alla hedningar över vilka
mitt namn har nämnts.*

*Så säger Herren som gör detta,
18 det som är känt från evighet.*

19 Därför anser jag att vi inte ska göra det svårt för de hedningar som vänder sig till Gud,

20 utan bara skriva till dem att hålla sig borta från sådant som blivit orent genom avgudadyrkan, från sexuell omoral, från kött av kvävda djur och från blod.

21 Mose har ju sedan urminnes tider haft sina förkunnare i alla städer, och man läser honom i synagogorna varje sabbat."

Brev från församlingen i Jerusalem

22 Då beslöt apostlarna, de äldste och hela församlingen att utse några män bland sig och sända dem till Antiokia tillsammans med Paulus och Barnabas. De valde Judas som kallades Barsabbas

15:20 1 Mos 9:4, 3 Mos 17:14f, 1 Kor 10:14, 20f. **15:20** sådant som blivit orent genom avgudadyrkan T ex mat som offrats i hedniska ceremonier och sedan såldes på torget. **15:20** köttet av kvävda djur Kött som inte slaktats enligt lagens föreskrift att blodet måste rinna ur det slaktade djuret (jfr 1 Mos 9:4, 3 Mos 17:13). **15:21** Apg 13:14f. **15:22** Judas som kallades Barsabbas Kanske bror till apostlakandidaten Josef Barsabbas (1:23).

och dessutom Silas, båda ledande män bland bröderna,

²³ och skickade med dem följande brev:

"Från apostlarna och de äldste, era bröder. Hälsningar till bröderna från hednafolken i Antiokia och Syrien och Kilikien.

²⁴ Vi har hört att några som kommit från oss har oroat er med sina ord och skakat om era själar. Men vi har inte gett dem något uppdrag.

²⁵ Därför har vi enhälligt beslutat att utse några män och sända dem till er tillsammans med våra kära bröder Barnabas och Paulus,

²⁶ som har vågat sina liv för vår Herre Jesu Kristi namn.

²⁷ Vi sänder alltså Judas och Silas, och de kommer muntligen att meddela samma sak.

²⁸ Den helige Ande och vi har beslutat att inte lägga på er någon mer börda förutom följande nödvändiga regler:

²⁹ att ni håller er borta från kött offrat till avgudar, från blod, från kött av kvävda djur och från sexuell omoral. Ni gör rätt om ni undviker sådant. Allt gott!"

³⁰ De skickades nu i väg och kom ner till Antiokia, där de sammankallade församlingen och överlämnade brevet.

³¹ Bröderna läste det och blev glada över denna uppmuntran.

15:22 Silas Kortform för Silvanus, en ansedd judekristen profet som senare samarbetade med både Paulus (vers 40) och Petrus (1 Petr 5:12). **15:24** Gal 2:4f. **15:28** Apg 5:32. **15:31** Apg 13:48.

³² Judas och Silas, som själva var profeter, uppmuntrade och styrkte bröderna med många ord.

³³ När de hade varit där en tid lät bröderna dem vända tillbaka med fridshälsningar till dem som hade sänt ut dem.

³⁵ Men Paulus och Barnabas stannade i Antiokia, där de undervisade och predikade Herrens ord tillsammans med många andra.

PAULUS ANDRAMISSIONSRESA (15:36-18:22)

Ny missionsresa

³⁶ Efter en tid sade Paulus till Barnabas: "Vi borde resa tillbaka och besöka bröderna i alla städerna där vi predikat Herrens ord och se hur de har det."

³⁷ Barnabas ville då ta med Johannes som kallades Markus.

³⁸ Men Paulus tyckte inte det var lämpligt att ta med sig den som hade övergett dem i Pamfylien och inte följt med dem i arbetet.

³⁹ Konflikten blev så skarp att de skildes åt. Barnabas tog med sig Markus och seglade till Cypern.

⁴⁰ Paulus däremot valde Silas och gav sig iväg, sedan bröderna överlämnat honom åt Herrens nåd.

⁴¹ Han reste genom Syrien och Kilikien och styrkte församlingarna.

15:32 Apg 13:1. **15:33** Några handskrifter tillägger (vers 34): "Men Silas beslöt att stanna där." Ifall Silas följde med tillbaka till Jerusalem återvände han snart därefter till Antiokia igen (jfr vers 40). **15:37** Apg 12:12, 25, 13:5. **15:39** Barnabas tog med sig Markus. Längre fram skulle Markus återvinna Paulus förtroende (Kol 4:10, 2 Tim 4:11). **15:40** Apg 14:26.

16

¹ Paulus kom också till Derbe och Lystra. Där fanns en lärjunge som hette Timoteus. Han var son till en troende judinna, men hans far var grek.

² Bröderna i Lystra och Ikonium talade väl om Timoteus.

³ Paulus ville ha med honom på resan, och av hänsyn till judarna i de trakterna tog han och omskar honom eftersom alla visste att hans far var grek.

⁴ När de reste genom städerna överlämnade de besluten som apostlarna och de äldste i Jerusalem hade fastställt.

⁵ Och församlingarna stärktes i tron och växte i antal för varje dag.

Under Andens ledning

⁶ Sedan tog de vägen genom Frygien och Galatien, eftersom de blev hindrade av den helige Ande från att förkunna ordet i Asien.

⁷ När de nådde Mysien försökte de ta sig till Bitynien, men det tillät inte Jesu Ande.

⁸ Då reste de genom Mysien ner till Troas.

⁹ På natten såg Paulus en syn där en makedonier stod och vädjade till honom: "Kom över till Makedonien och hjälp oss!"

16:1 Apg 19:22. **16:1** grek Dvs grekisktalande hedning. **16:2** Apg 6:3. **16:3** 1 Kor 9:20. **16:4** Apg 15:23f. **16:5** Apg 9:31. **16:6** Apg 18:23, Rom 16:5, 1 Kor 16:19. **16:7** Asien ... Bitynien Dessa områden låg vid nuvarande Turkiets sydvästra respektive norra kust. Sällskapet följde alltså Mysiens medelväg ut till Troas, gamla Troja, på västkusten.

¹⁰ När han sett denna syn försökte vi genast ta oss vidare till Makedonien, eftersom vi förstod att Gud hade kallat oss att förkunna evangeliet för dem.

I Filippi

¹¹ Vi lade ut från Troas och seglade rakt över till Samotrake, och nästa dag till Neapolis.

¹² Därifrån tog vi oss till Filippi, som är den största staden i den delen av Makedonien och en romersk koloni. I den staden stannade vi några dagar.

¹³ På sabbaten tog vi oss ut genom stadsporten och gick längs en flod där vi antog att det skulle finnas en böneplats. Vi satte oss ner och började tala till de kvinnor som hade samlats där.

¹⁴ En av dem som lyssnade hette Lydia. Hon handlade med purpurtyger och var från staden Tyatira, och hon hörde till dem som vördade Gud. Herren öppnade hennes hjärta så att hon tog till sig det som Paulus predikade.

16:10 försökte vi Lukas talar nu som ögonvittne. Troligen följde han med till Filippi (16:10-16) och anslöt sedan när Paulus passerade igen (20:6-28:16). **16:12** den största staden i den delen av Makedonien Andra handskrifter: "en stad i första distriktet (delen) av Makedonien."

16:12 en romersk koloni Ett område som fått särskilda privilegier som boplats för romare. Filippi var en militärkoloni där många romerska soldater och officerare hade slagit sig ner efter avslutad militärtjänst, vilket kan förklara den hårda behandling som Paulus och Silas fick. **16:13** flod ... böneplats Den rituella tvagningen före bönen krävde tillgång till vatten. **16:14** purpurtyger Purpurfärgen utvanns ur feniciska snäckor och var en mycket dyrbar handelsvara, värd sin vikt i silver. Den användes för kostbara kungliga och prästerliga kläder.

15 När hon och hennes familj hade blivit döpta, bad hon: "Om ni anser att jag tror på Herren, kom då och bo hemma hos mig!" Och hon övertalade oss.

Paulus och Silas i fängelse

16 En gång, när vi var på väg till böneplatsen, möttes vi av en slavflicka som hade en spådomsande och skaffade sina herrar stora inkomster genom att spå.

17 Hon följde efter Paulus och oss andra och skrek: "De här människorna är den högste gudens tjänare! De förkunnar för er en väg till frälsning!"

18 Så höll hon på i flera dagar. Men Paulus blev upprörd och vände sig om och sade till anden: "Jag befäller dig i Jesu Kristi namn att lämna henne!" Och i samma ögonblick for anden ut.

19 När hennes herrar såg att deras hopp om inkomst var ute, grep de Paulus och Silas och släpade med dem till torget inför myndigheterna.

20 De förde fram dem till domarna och sade: "De här människorna stör ordningen i vår stad. De är judar

21 och förkunnar seder som vi romare inte får anta eller följa."

22 Även folket gick till angrepp mot dem, och domarna slet av dem kläderna och befallde att de skulle piskas.

23 De fick många rapp och kastades i fängelse, och fångvaktaren fick befallning att bevaka dem noga.

16:15 Hebr 13:2. **16:18** Mark 16:17. **16:20** Apg 17:6. **16:22** 2 Kor 11:25, 1 Tess 2:2. **16:22** piskas Ordagrant "slita spö", piskas med hårda spön (jfr 2 Kor 11:25).

24 När han nu fick en sådan befallning, satte han dem i den innersta cellen och låste fast deras fötter i stocken.

25 Vid midnatt var Paulus och Silas i bön och lovsång till Gud medan fångarna lyssnade på dem.

26 Plötsligt kom ett kraftigt jordskalv så att fängelset skakades i sina grundvalar. I samma ögonblick öppnades alla dörrarna, och allas bojer lossnade och föll av.

27 Fångvaktaren vaknade, och när han fick se att fängesedörrarna stod öppna drog han sitt svärd och skulle just ta sitt liv, eftersom han trodde att fångarna hade flytt.

28 Men Paulus ropade högt: "Gör dig inte illa! Vi är här allesammans."

29 Då bad han om ljus och rusade in och föll skräckslagen ner inför Paulus och Silas.

30 Sedan förde han ut dem och frågade: "Herrar, vad ska jag göra för att bli frälst?"

31 De svarade: "Tro på Herren Jesus så blir du frälst, du och din familj."

32 Och de förkunnade Herrens ord för honom och för alla i hans familj.

33 Redan vid samma timme på natten tog fångvaktaren med dem och tvättade deras sår, och han döptes genast tillsammans med hela sin familj.

34 Sedan förde han dem upp till sin bostad och dukade ett bord, jublande glad över att han med

16:26 Apg 4:31, 5:19, 12:7. **16:27** skulle just ta sitt liv För att slippa det vanärande straffet med avrättning genom tortyr för att han låtit fångarna fly. **16:30** Luk 3:10f, 10:25. **16:31** Joh 3:16f.

16:34 Luk 19:6.

hela sin familj hade kommit till tro på Gud.

³⁵ När det blev dag skickade domarna sina rättstjänare och lät säga: "Frige de där människorna."

³⁶ Fångvaktaren framförde detta till Paulus och sade: "Domarna har sänt bud att ni ska frigas. Så kom nu ut och gå i frid!"

³⁷ Men Paulus sade till dem: "De har piskat oss offentligt utan rättegång, fast vi är romerska medborgare, och kastat oss i fängelse. Och nu vill de skicka iväg oss i hemlighet! Å nej, de får komma hit själva och hämta ut oss."

³⁸ Rättstjänarna framförde dessa ord till domarna, som blev förskräckta när de fick höra att de var romerska medborgare.

³⁹ De kom och talade vänligt till dem och förde ut dem och bad dem lämna staden.

⁴⁰ Men när Paulus och Silas var ute ur fängelset gick de i stället hem till Lydia, där de träffade bröderna och gav dem uppmuntran och tröst. Sedan drog de vidare.

17

I Tessalonike och Berea

¹ De tog vägen över Amfipolis och Apollonia och kom till Tessalonike, där judarna hade en synagoga.

² Paulus besökte dem som han brukade, och under tre sabbater samtalande han med dem utifrån Skrifterna

16:37 Apg 22:25. **16:37** romerska medborgare Sådana var enligt romersk lag skyddade mot tortyr. Den som utsatte romare för tortyr kunde straffas med slaveri eller döden. **17:1** 1 Tess 2:2.

³ och förklarade och visade att Messias måste lida och uppstå från de döda. Och han fortsatte: "Denne Jesus som jag förkunnar för er, han är Messias."

⁴ Några av dem blev övertygade och anslöt sig till Paulus och Silas. Därtill kom ett stort antal greker som vördade Gud och inte så få kvinnor av förnäm släkt.

⁵ Men judarna blev avundsjuka och fick med sig en del onda män från gatan och samlade en mobb till upplopp i staden. De stormade fram mot Jasons hus och sökte efter Paulus och Silas för att släpa ut dem till folkmassan.

⁶ När de inte fann dem, drog de med sig Jason och några andra bröder till stadens styrande och skrek: "Nu är de här också, de som har vänt upp och ner på hela världen,

⁷ och Jason har tagit emot dem! De gör tvärtemot kejsarens påbud allihop och säger att en annan är kung, en som heter Jesus."

⁸ Folket och de styrande blev oroliga när de hörde detta,

⁹ och de lät Jason och de andra betala borgen innan de frigavs.

¹⁰ Redan samma natt skickade bröderna i väg både Paulus och Silas till Berea. Så snart de kom dit gick de till judarnas synagoga.

17:3 Matt 16:21, Luk 24:26, 32, Apg 9:22. **17:5** Apg 13:45, 50. **17:5** stormade fram mot Annan översättning: "samlades vid". **17:6** Apg 16:20, 24:5. **17:6** stadens styrande Dessa kallades politarker (grek. "stadsledare"), ett ord som inte förekommer i den antika litteraturen men som man på senare tid funnit på inskrifter just i Tessalonike. **17:7** Luk 23:2, Joh 19:12.

11 Folket där var öppnare än de i Tessalonike. De tog emot ordet med stor villighet och forskade varje dag i Skrifterna för att se om det stämde.

12 Många av dem kom till tro, likaså ett stort antal ansedda grekiska kvinnor och män.

13 Men när judarna i Tessalonike fick veta att Paulus förkunnade Guds ord också i Berea, kom de dit och spred oro och hetsade upp folket.

14 Bröderna sände då genast i väg Paulus ner mot kusten, men Silas och Timoteus stannade kvar där.

Paulus i Aten

15 Paulus vägvisare förde honom ända till Aten och vände sedan tillbaka med besked till Silas och Timoteus att komma till honom så snart som möjligt.

16 Medan Paulus väntade på dem i Aten, blev han upprörd i sin ande när han såg hur full staden var med avgudabilder.

17 Han samtalande därför i synagogan med judarna och med dem som vördade Gud, och dessutom varje dag på torget med dem som han träffade där.

18 Även en del filosofer, både epikureer och stoiker, diskuterade med honom. En del sade: "Vad vill den där pratmakaren säga?" Andra sade: "Han verkar vara en som förkunnar främmande

17:11 Joh 5:39. **17:13** 1 Tess 2:14f. **17:14** 1 Tess 3:1. **17:15** Aten Lärdomsstaden framför andra i den grekisk-romerska världen, berömd för sina diktare, talare och filosofer. **17:18** Apg 4:2.

17:18 epikureer och stoiker representerade huvudriktningar inom grekisk filosofi. Epikureerna var materialister och livsnjutare medan stoikerna hyllade panteism, viljestyrka och moral.

gudar." De sade så eftersom han predikade evangeliet om Jesus och uppståndelsen.

¹⁹ Och de tog med honom upp till Areopagen och sade: "Kan vi få veta vad det är för en ny lära du förkunnar?"

²⁰ Det är märkliga ting du låter oss höra. Nu vill vi veta vad det rör sig om."

²¹ Alla atenarna liksom utlänningarna där ägnade nämligen all sin tid åt att tala om och lyssna till det som var senaste nytt.

Paulus tal på Areopagen

²² Paulus ställde sig då mitt på Areopagen och sade: "Atenare! Jag ser att ni på alla sätt är mycket religiösa.

²³ När jag gick omkring och studerade era gudabilder fann jag nämligen också ett altare med inskriften: Åt en okänd gud. Det ni tillber utan att känna, det förkunnar jag nu för er.

²⁴ Gud är den som har skapat världen och allt som finns i den. Han som är Herre över himmel och jord bor inte i tempel gjorda av människohand.

17:18 en som förkunnar främmande gudar Under hellenismens tid hade ett flertal kulter från Mellanöstern spritt sig västerut till den grekiska världen. **17:19** Areopagen En kulle nordväst om Akropolis där Atens högsta domstol tidigare brukade sammanträda. Den grekiska texten ger oss dock inget skäl att uppfatta händelsen som en domstolsscen. **17:22** religiösa Annan

översättning: "vidskepliga". **17:23** Joh 4:22. **17:23** ett altare med inskriften: Åt en okänd gud Ett antal sådana altaren sägs ha blivit resta på 500-talet f Kr av kretensaren Epimenides, enligt levnadstecknaren Diogenes Laertius. Paulus citerar Epimenides i vers 28 ("i honom är det vi lever och rör oss och är till") samt även i Tit 1:12. **17:24** 1 Mos 1:1, 1 Kung 8:27, Jes 66:1, Apg 7:48f.

25 Han låter sig inte heller betjänas av människohänder som om han behövde något, han som åt alla ger liv och anda och allt.

26 Av en enda människa har han skapat alla människor och folk till att bo över hela jorden, och han har fastställt bestämda tider och gränser inom vilka de ska bo.

27 Det gjorde han för att de ska söka Gud och kanske kunna treva sig fram och finna honom, fast han inte är långt borta från någon enda av oss.

28 För i honom är det vi lever och rör oss och är till, så som även några av era egna skalder har sagt: Vi är av hans släkt.

29 Är vi nu av Guds släkt bör vi inte tänka oss att det gudomliga liknar något av guld, silver eller sten, en bild som kommit till av mänsklig konst och fantasi.

30 Gud har länge haft överseende med okunnighetens tider, men nu befaller han alla människor överallt att omvända sig.

31 Han har nämligen bestämt en dag då han ska döma världen med rättfärdighet genom en man som han har utsett, och han har erbjudit tron åt alla genom att uppväcka honom från de döda."

32 När de hörde Paulus tala om uppståndelse från de döda började några håna honom, men andra sade: "Vi vill höra dig tala om detta igen."

17:26 5 Mos 32:8. **17:27** Rom 1:20. **17:28** några av era egna skalder Citatet är hämtat från den stoiske poeten Aratos från Soloi, inte långt från Paulus hemstad Tarsus. **17:29** 1 Mos 1:27, Jes 40:18f, Apg 19:26. **17:30** Luk 24:47, Apg 14:16, Rom 2:4. **17:31** Ps 9:9, Matt 25:31f, Apg 10:42. **17:31** erbjudit tron Annan översättning: "gett bevis". **17:32** Apg 24:25, 26:23f, 1 Kor 15:12.

³³ Med detta lämnade Paulus dem.

³⁴ Men några anslöt sig till honom och kom till tro. Bland dem var Dionysius, som var medlem av Areopagen, och en kvinna som hette Damaris och några till.

18

Paulus i Korint

¹ Sedan lämnade Paulus Aten och kom till Korint.

² Där träffade han en jude vid namn Aquila, född i Pontus, och hans hustru Priscilla. De hade nyligen kommit från Italien, eftersom Claudius hade befallt att alla judar skulle lämna Rom. Till dessa båda kom nu Paulus,

³ och då de hade samma yrke, stannade han hos dem och arbetade. De var nämligen tältmakare.

⁴ Varje sabbat förde han samtal i synagogan och försökte övertyga både judar och greker.

18:1 Korint En blomstrande handelsstad och huvudort i provin-
sen Achaia, känd för sin lyx och sina laster. **18:2** Rom 16:3,
1 Kor 16:19, 2 Tim 4:19.

18:2 Aquila ... Priscilla Detta par blev
nära vänner och medarbetare till Paulus (1 Kor 16:19). **18:2**

Pontus Ett område i norra delen av nuvarande Turkiet. **18:2**

alla judar skulle lämna Rom Detta skedde ca år 50 e Kr. Den
romerske historikern Suetonius nämner att judarna blev utvisade
efter upplopp på grund av en viss "Chrestus", kanske en felstavning
av Kristus. **18:3** Apg 20:34, 1 Kor 4:12, 1 Tess 2:9, 2 Tess 3:8. **18:3**

tältmakare Annan översättning: "läderarbetare" (i vidare bemärkelse).

⁵ När Silas och Timoteus kom ner från Makedonien var Paulus fullt upptagen med att förkunna ordet och vittna för judarna att Jesus är Messias.

⁶ Men när de gick emot honom och hånade honom, skakade han av dammet från sina kläder och sade till dem: "Ert blod ska komma över era egna huvuden. Jag är utan skuld. Från och med nu går jag till hedningarna."

⁷ Han gick därifrån och tog in hos Titius Justus, en man som vördade Gud och som hade ett hus alldeles intill synagogan.

⁸ Crispus, föreståndaren för synagogan, och hela hans familj kom till tro på Herren. Även många andra korintier som lyssnade kom till tro och döptes.

⁹ En natt sade Herren i en syn till Paulus: "Var inte rädd, utan tala och låt dig inte tystas!

¹⁰ Jag är med dig. Ingen ska röra dig eller skada dig, för jag har mycket folk här i staden."

¹¹ Han stannade hos dem i ett år och sex månader och undervisade i Guds ord.

Paulus inför Gallios domstol

18:5 Apg 9:22, 17:14f, 1 Tess 3:6. **18:5** När Silas och Timoteus kom ner från Makedonien Troligen skrev Paulus Första och Andra Tessalonikerbrevet vid denna tid i början av sin vistelse i Korint. **18:5** var Paulus fullt upptagen med att förkunna Annan översättning: "började Paulus ägna sig helt åt att förkunna" (utan att arbeta för sitt uppehälle, nu understödd av Silas och Timoteus, jfr 2 Kor 11:9).

18:6 Matt 10:14, Apg 13:46f, 20:26. **18:6** skakade han av dammet från sina kläder Ett avståndstagande, se Matt 10:14 och Apg 13:51.

18:6 Ert blod ska komma över era egna huvuden Dvs ni är själva skyldiga till er egen död. **18:8** 1 Kor 1:14. **18:9** Jes 41:10, Apg 23:11, 1 Kor 2:3.

18:10 Jos 1:5f, Jes 41:10, Jer 1:8, Joh 10:16.

¹² När Gallio var ståthållare i Achaia gick judarna till gemensamt angrepp mot Paulus och drog honom inför domstol

¹³ och sade: "Den här mannen förleder folk till att dyrka Gud på ett sätt som är mot lagen."

¹⁴ Paulus skulle just öppna munnen när Gallio sade till judarna: "Hade det handlat om något brott eller illdåd skulle jag naturligtvis ta upp ert klagomål, ni judar.

¹⁵ Men gäller det tvistefrågor om ord och namn och er egen lag, då får ni ta hand om det själva. I sådana tvister tänker jag inte vara domare."

¹⁶ Och han skickade ut dem från domstolen.

¹⁷ Alla grep då synagogföreståndaren Sostenes och misshandlade honom mitt framför domarsätet utan att Gallio brydde sig om det.

Tillbaka till Antiokia

¹⁸ Paulus stannade i Korint ännu en tid innan han tog avsked av bröderna och avseglade mot Syrien i sällskap med Priscilla och Aquila. I Kenkrea hade han dessförinnan låtit raka sitt huvud, eftersom han avlagt ett löfte.

18:12 Gallio Bror till den berömde romerske filosofen Seneca och ståthållare i Achaia ca 51-52 e Kr. **18:14** Apg 25:18f. **18:17** synagogföreståndaren Sostenes nämns troligen senare som medförfattare till Första Korintierbrevet (1 Kor 1:1). **18:18** 4 Mos 6:2f, Apg 21:23f.

18:18 Kenkrea Korints hamnstad mot öst. Här fanns en kristen församling (Rom 16:1). **18:18** ett löfte Troligen ett nasirlöfte (4 Mos 6). En nasir var en person som för en tid vigt sig åt Gud och låtit håret växa. Vid nasirtidens slut rakades huvudet och offer frambars.

¹⁹ De kom till Efesos, och där lämnade han de andra. Själv gick han in i synagogan och samtalande med judarna.

²⁰ De bad honom stanna längre, men han avböjde

²¹ och tog avsked och sade: "Jag kommer tillbaka till er igen, om Gud vill." Sedan seglade han ut från Efesos.

²² När han kom till Caesarea gick han upp och hälsade på församlingen och for därefter ner till Antiokia.

PAULUS TREDJEMISSIONSRESA (18:23-21:16)

Apollos

²³ Efter en tid bröt Paulus upp och reste först genom Galatien och sedan genom Frygien, och han styrkte alla lärjungarna.

²⁴ Till Efesos kom en jude som hette Apollos, en bildad man som var född i Alexandria och mycket kunnig i Skrifterna.

²⁵ Han hade fått undervisning om Herrens väg och talade brinnande i anden och undervisade noggrant om Jesus, men han kände bara till Johannes dop.

²⁶ Nu började han predika frimodigt i synagogan. När Priscilla och Aquila hörde honom, tog de sig an honom och förklarade Guds väg grundligare för honom.

18:19 Efesos Livlig storstad, huvudort för provinsen Asien och hemort för det välbesökta Artemistempet (19:35). **18:21**

Jak 4:15. **18:24** 1 Kor 1:12, 3:4f, 16:12, Tit 3:13. **18:24** Alexandria Romarrikets näst största stad på Egyptens nordkust, med stor judisk befolkning och berömd för sin bildning. **18:25** Apg 19:3.

²⁷ När Apollos sedan ville ta sig över till Achaia, uppmuntrade bröderna honom och skrev till lärjungarna att de skulle ta emot honom. Han kom dit och blev till stor hjälp för dem som genom Guds nåd hade kommit till tro.

²⁸ Han motbevisade nämligen judarna med kraft och bevisade offentligt utifrån Skrifterna att Jesus är Messias.

19

Paulus i Efesos

¹ Medan Apollos var i Korint kom Paulus ner till Efesos efter att ha rest genom inlandet. Där träffade han några lärjungar,

² och han frågade dem: "Tog ni emot den helige Ande när ni kom till tro?" De svarade honom: "Nej, vi har inte ens hört att det finns en helig Ande."

³ Han frågade: "Vilket dop blev ni då döpta med?" De svarade: "Med Johannes dop."

⁴ Paulus sade: "Johannes döpte med omvändelsens dop och sade åt folket att tro på den som kom efter honom, det vill säga Jesus."

⁵ När de fick höra detta döptes de i Herren Jesu namn,

⁶ och när Paulus lade händerna på dem kom den helige Ande över dem och de talade i tungor och profeterade.

⁷ Tillsammans var det omkring ett dussin män.

18:27 1 Kor 3:6. **18:27** uppmuntrade bröderna honom och skrev till lärjungarna Annan översättning: "skrev bröderna till lärjungarna och uppmuntrade dem". **18:28** Apg 9:22. **19:1** Apg 18:21, 24f. **19:2** Joh 7:39, Apg 10:44f. **19:3** Apg 18:25. **19:4** Matt 3:11, Mark 1:4, Apg 1:5. **19:6** Apg 2:4, 8:17.

8 Sedan gick han till synagogan och förkunnade frimodigt under tre månaders tid. Han samtalande med dem och försökte övertyga dem om det som hör till Guds rike.

9 Men några förhärdade sig och ville inte tro utan talade illa om Vägen inför hela församlingen. Då lämnade han dem och tog lärjungarna med sig och höll sedan samtal varje dag i Tyrannus hörsal.

10 Detta pågick under två års tid så att alla som bodde i Asien, judar och greker, fick höra Herrens ord.

11 Gud gjorde ovanliga under genom Paulus händer.

12 Man tog till och med dukar och plagg som rört vid hans hud och lade på de sjuka, och sjukdomarna lämnade dem och de onda andarna for ut.

13 Några kringvandrande judiska andeutdri-vare försökte sig också på att uttala Herren Jesu namn över dem som hade onda andar. De sade: "Jag besvär er vid den Jesus som Paulus predikar!"

14 Det var sju söner till en viss Skevas, en judisk överstepräst, som gjorde så.

15 Men den onda anden svarade dem: "Jesus känner jag, och Paulus vet jag vem det är. Men vilka är ni?"

19:8 Apg 17:7. **19:9** 2 Kor 6:17. **19:10** under två års tid Under denna tid i Efesos, före mitten av 50-talet e Kr, skrev Paulus Första Korintierbrevet och gjorde kanske ett kortare besök i Korint (jfr 2 Kor 12:14 med not). **19:11** Apg 5:12, 14:3. **19:12** Apg 5:15.

19:13 Matt 8:22, Luk 9:49f. **19:14** Skevas, en judisk överstepräst Ingen sådan överstepräst är känd. Troligen används ordet här i en vidare bemärkelse, kanske om en lokal ledande präst eller en av ledarna för templets tjugofyra prästavdelningar (Luk 1:5).

19:15 Mark 1:34.

¹⁶ Och mannen med den onda anden kastade sig över dem, övermannade dem alla och misshandlade dem så svårt att de flydde ur huset, nakna och blodiga.

¹⁷ Detta blev känt för alla i Efesos, både judar och greker. Alla greps av fruktan och Herren Jesu namn blev prisat.

¹⁸ Många av dem som hade blivit troende kom nu och bekände öppet vad de tidigare hade gjort.

¹⁹ Åtskilliga av dem som hade utövat magi samlade ihop sina böcker och brände dem offentligt. Man räknade ut vad de var värda och kom fram till femtiotusen silverdrakmer.

²⁰ Så fick ordet framgång genom Herrens kraft och visade sin styrka.

Upplopp i Efesos

²¹ När detta var över bestämde sig Paulus i anden för att resa genom Makedonien och Achaia och sedan till Jerusalem. Han sade: "När jag har varit där måste jag också besöka Rom."

²² Han sände två av sina medhjälpare, Timoteus och Erastus, till Makedonien och stannade själv kvar en tid i Asien.

19:16 alla Annan översättning: "båda". **19:17** Apg 2:43. **19:19** magi Efesos var känt för sina efésia grámmata, magiska ramsor som bars som amuletter. **19:19** silverdrakmer var värda ungefär lika mycket som denaren, alltså en enkel arbetares dagslön (Matt 20:2). Böckernas värde motsvarade alltså ca 150 årslöner för enkelt folk.

19:20 Jes 55:11, Apg 6:7, 12:24. **19:21** Luk 9:51, Apg 20:1, Rom 1:13.

19:21 anden Annan översättning: "Anden". **19:22** 1 Kor 4:17.

19:22 Erastus hade varit stadskassör i Korint (Rom 16:23). Hans namn har hittats på en samtida inskription som berättar att han stenlade en gata i Korint på egen bekostnad.

23 Vid den tiden bröt det ut ett stort upplopp med anledning av Vägen.

24 En silversmed som hette Demetrius tillverkade Artemistempel i silver vilket gav hantverkarna stora inkomster.

25 Nu samlade han dem och även andra som hade liknande arbeten och sade: "Herrar, ni vet att vi har vår rikedom från den här verksamheten.

26 Men ni både ser och hör hur den där Paulus har fått med sig en mängd människor, inte bara i Efesos utan i nästan hela Asien, med sitt tal om att gudar gjorda av människohand inte skulle vara några gudar.

27 Det är risk att inte bara vårt hantverk får dåligt rykte, utan också att den stora gudinnan Artemis tempel tappar sitt anseende, och att hon som dyrkas av hela Asien och hela världen förlorar sin storhet."

28 När de hörde detta fylldes de av vrede och skrek: "Stor är efesiernas Artemis!"

29 Hela staden kom i uppror, och folket rusade alla på en gång till teatern. De släpade med sig Gaius och Aristarchus, två makedonier som var Paulus följeslagare.

30 Paulus ville gå in till folket men hindrades av lärjungarna.

19:23 2 Kor 1:8f. **19:24** Artemistempel Dessa miniatyrtempel bars som amuleter mot olyckor. Det stora Artemistempel i Efesos räknades bland antikens sju underverk. Efesiernas Artemis var en fruktbarhetsgudinna från Orienten och inte identisk med den grekiska jaktgudinnan med samma namn. **19:26** Ps 115:4f, Jer 10:3, Apg 17:29. **19:29** Apg 20:4, 27:2. **19:29** teatern Amfiteatern i Efesos, en av de största i den antika världen med ca 25 000 platser, finns bevarad än idag.

³¹ Några rådsherrar som var hans vänner skickade också bud till honom och bad att han inte skulle ge sig in på teatern.

³² Där skrek några ett, andra något annat. Folkmassan var i uppror, och de flesta visste inte ens varför de hade samlats.

³³ Några ur hopen förklarade för Alexander vad saken gällde, och judarna skickade fram honom. Han gav tecken med handen och ville hålla ett försvarstal inför folket.

³⁴ Men när de märkte att han var jude, ropade de alla i kör i ett par timmar: "Stor är efesiernas Artemis!"

³⁵ Men stadssekreteraren lugnade folket och sade: "Efesier! Finns det någon enda människa som inte vet att efesiernas stad är vårdare av den stora Artemis tempel och hennes bild som fallit från himlen?"

³⁶ Ingen kan förneka det, och därför bör ni hålla er lugna och inte göra något förhastat.

³⁷ Ni har dragit hit de här männen som varken har plundrat vårt tempel eller hädat vår gudinna.

³⁸ Om nu Demetrius och hans hantverkare vill väcka åtal mot någon, så finns det domstolar och ståthållare. Där kan de anklaga varandra.

19:31 rådsherrar Ordagrant "asiarker", medlemmar i provinsen Asiens rådsförsamling. **19:33** Alexander Längre fram utelöt församlingen i Efesos en kopparsmed vid namn Alexander för irrlära (1 Tim 1:20, 2 Tim 4:14). Det är oklart om detta rör sig om samme man. **19:35** hennes bild som fallit från himlen En legend som vuxit kring templets avgudastaty, som enligt vissa utläggare kan ha skulpterats från en meteorit.

³⁹ Och är det något mer ni vill ta upp, så ska det avgöras i den lagliga folkförsamlingen.

⁴⁰ Efter det som hänt här i dag riskerar vi att anklagas för uppror. Vi kan ju inte ge något skäl om vi ska stå till svars för det här kaotiska mötet." Med dessa ord upplöste han folksamlingen.

20

I Makedonien och Grekland

¹ När oroligheterna hade lagt sig, kallade Paulus till sig lärjungarna och tröstade och uppmuntrade dem. Sedan tog han farväl och begav sig till Makedonien.

² Han reste genom det området och talade många uppmuntrande ord till bröderna. Därefter kom han till Grekland,

³ där han blev kvar i tre månader.

När han sedan skulle avseгла mot Syrien hade judarna planerat ett attentat mot honom, och han bestämde sig då för att resa tillbaka genom Makedonien.

⁴ Med honom följde Sopater, Pyrrhus son, från Berea, Aristarchus och Secundus från Tes-

19:40 anklagade för uppror De romerska myndigheterna var på sin vakt mot allt som liknade upprorsförsök i rikets städer och straffade sådant strängt. **20:1** Apg 19:21, 1 Kor 16:5. **20:1** begav sig till Makedonien Här, kanske i Filippi vid mitten av 50-talet e Kr, skrev Paulus Andra Korintierbrevet. **20:2** kom han till Grekland Under denna vistelse i Korint skrev Paulus Romarbrevet. **20:3** Apg 9:24. **20:4** Apg 19:29, 21:29, Ef 6:21.

salonike, vidare Gaius från Derbe och Timoteus samt Tychikus och Trofimus från Asien.

⁵ Dessa reste i förväg och väntade på oss i Troas,

⁶ medan vi själva seglade ut från Filippi efter det osyrade brödets högtid. Fem dagar senare träffade vi dem i Troas, där vi stannade i sju dagar.

I Troas

⁷ Den första dagen efter sabbaten var vi samlade för att bryta brödet. Paulus talade med dem som var där, och eftersom han skulle resa nästa dag fortsatte han att tala ända till midnatt.

⁸ Det fanns många lampor i rummet på översta våningen där vi var samlade.

⁹ I fönstret satt en ung man som hette Eutyclus. Han föll i djup sömn när Paulus talade så länge, och i sömnen föll han ner från tredje våningen. När man lyfte upp honom var han död.

¹⁰ Paulus gick då ner, böjde sig över honom och tog honom i sina armar och sade: "Var inte oroliga. Hans själ är kvar."

¹¹ Därefter gick Paulus upp igen och bröt brödet och åt. Han fortsatte att tala länge, ända till gryningen, och gick sedan vidare.

20:4 Tychikus Medhjälpare till Paulus som längre fram troligen överlämnade Efesierbrevet (Ef 6:21). **20:4** Trofimus Följeslagare till Paulus även under senare år (2 Tim 4:20).

20:5 oss Troligen hade författaren Lukas stannat en tid i Filippi (16:16, 40) men slog nu följe med Paulus igen (20:6). **20:7** Apg 2:42, 46. **20:7**

Den första dagen efter sabbaten De kristna började fira den första veckodagen, söndagen då Jesus uppstod, som gudstjänst dag (jfr 1 Kor 16:2). Möjligen kan denna samling ha ägt rum på lördag kväll, eftersom en dag i judisk tideräkning börjar vid solnedgången dagen dessförinnan. **20:10** 1 Kung 17:21, Matt 9:24.

¹² De förde hem den unge mannen levande, och de blev mycket uppmuntrade.

Från Troas till Miletos

¹³ Vi andra gick i förväg ombord på skeppet och seglade mot Assos, där vi skulle hämta upp Paulus. Så hade han bestämt, eftersom han själv tänkte ta landvägen.

¹⁴ Så snart han mötte oss i Assos tog vi honom ombord och kom sedan till Mitylene.

¹⁵ Därifrån seglade vi ut nästa dag och nådde fram i höjd med Chios. Dagen därpå lade vi till vid Samos och efter ytterligare en dag kom vi till Miletos.

¹⁶ Paulus hade nämligen bestämt sig för att segla förbi Efesos för att inte bli uppehållen i Asien. Han skyndade vidare för att om möjligt kunna vara i Jerusalem på pingstdagen.

Paulus tal till de äldste från Efesos

¹⁷ Från Miletos skickade han bud till Efesos och kallade till sig församlingens äldste.

¹⁸ När de var framme hos honom sade han till dem: "Ni vet hur jag har levt hos er hela tiden, från första dagen jag kom till Asien.

¹⁹ Jag har tjänat Herren i all ödmjukhet, under tårar och prövningar som mötte mig genom judarnas intriger.

²⁰ Jag har inte hållit tillbaka något som kunde vara till nytta för er, utan jag har predikat och undervisat, offentligt och i hemmen,

²¹ och vittnat för både judar och greker om omvändelsen till Gud och tron på vår Herre Jesus.

22 Och nu reser jag, bunden i anden, till Jerusalem utan att veta vad som ska möta mig där.

23 Jag vet bara att den helige Ande i stad efter stad vittnar att bojor och lidanden väntar mig.

24 Men jag anser inte mitt liv vara värt något för mig själv, bara jag får fullborda mitt lopp och den uppgift jag fått av Herren Jesus: att vittna om Guds nåds evangelium.

25 Och nu vet jag att ni aldrig mer kommer att se mitt ansikte, alla ni som jag har gått omkring hos och predikat riket för.

26 Därför betygar jag i dag för er att jag inte är skyldig till någons blod,

27 för jag har inte tvekat att förkunna för er hela Guds vilja och plan.

28 Ge akt på er själva och hela den hjord där den helige Ande har satt er som ledare, till att vara herdar för Guds församling som han har köpt med sitt eget blod.

29 Jag vet att när jag lämnat er ska rovlystna vargar tränga in bland er, och de kommer inte att skona hjorden.

30 Ja, bland er själva ska män träda fram som förvränger sanningen för att dra över lärjungarna på sin sida.

31 Var därför vakna och kom ihåg att jag i tre års tid, natt och dag, aldrig har slutat förmana var och

20:22 Upp 19:21. **20:23** Apg 21:4, 11. **20:24** Apg 21:13, 2 Tim 4:7.

20:26 skyldig till någons blod Dvs orsak till att någon går förlorad (Hes 3:18, Apg 18:6). **20:27** Joh 15:15, 16:13. **20:28** Joh 21:15, 1 Petr 5:2, Upp 5:9.

20:29 Matt 7:15, Joh 10:12. **20:30** Gal 4:17, 1 Joh 2:19. **20:31** Apg 19:8f.

en av er under tårar.

³² Och nu överlämnar jag er åt Gud och hans nåderika ord, som har makt att bygga upp er och ge er arvet bland alla som helgats.

³³ Silver eller guld eller kläder har jag inte begärt av någon.

³⁴ Ni vet själva att dessa händer har sört för mina egna och mina följeslagares behov.

³⁵ I allt har jag visat er att man så ska arbeta och ta hand om de svaga och komma ihåg de ord som Herren Jesus själv har sagt: Det är saligare att ge än att ta."

³⁶ När Paulus hade sagt detta, böjde han knä och bad tillsammans med dem alla.

³⁷ De brast alla i gråt och omfamnade Paulus och kysste honom.

³⁸ Det som smärtade dem mest var att han sagt att de aldrig skulle se hans ansikte mer. Så följde de honom till skeppet.

21

Resan till Jerusalem

¹ När vi hade skilts från dem och lagt ut seglade vi raka vägen till Kos, nästa dag till Rhodos och därifrån vidare till Patara.

² Där fann vi ett skepp som skulle till Fenicien, och vi gick ombord och lade ut.

20:32 Apg 26:18, Ef 1:18.

20:33 1 Kor 9:12, 2 Kor 11:9, 12:13.

20:34 Apg 18:3, 1 Kor 4:12.

20:35 Luk 6:38.

20:35 ta Annan översättning: "få". Men jfr Hes 34:2f som målar upp kontrasten mellan trolösa herdars sätt att sko sig själva på hjorden och deras verkliga uppgift att ta hand om den. **20:36** Apg 21:5.

³ Vi siktade Cypern och lämnade ön bakom oss på babords sida, seglade till Syrien och kom till Tyrus där lasten skulle lossas.

⁴ Vi sökte upp lärjungarna och stannade där i sju dagar. Genom Anden sade de åt Paulus att inte fortsätta upp till Jerusalem.

⁵ Men när dagarna hade gått bröt vi upp och fortsatte resan. Alla, även kvinnor och barn, följde med oss ut ur staden, och på stranden böjde vi knä och bad.

⁶ Sedan tog vi farväl av varandra och steg ombord på skeppet, och de återvände hem till sitt.

⁷ Efter Tyrus kom vi till Ptolemais där sjöresan tog slut. Vi hälsade på bröderna där och stannade hos dem en dag.

⁸ Nästa dag fortsatte vi och kom till Caesarea. Där gick vi hem till evangelisten Filippus, som var en av de sju, och stannade hos honom.

⁹ Han hade fyra ogifta döttrar som profeterade.

¹⁰ När vi hade varit där i flera dagar kom en profet som hette Agabus ner från Judeen.

¹¹ Han kom fram till oss, tog Paulus bälte och band sina fötter och händer och sade: "Så säger den helige Ande: Den man som äger detta bälte ska judarna i Jerusalem binda så här och överlämna i hedningars händer."

21:5 Apg 20:36. **21:7** Ptolemais Samma hamnstad som det nuvarande Akko i nordvästra Israel. **21:8** Apg 6:5, Ef 4:11.

21:8 evangelisten Filippus Enligt Papias var Filippus och hans döttrar senare verksamma i Hierapolis nära Laodicea. **21:8** de sju församlingstjänarna (6:5). **21:10** Apg 11:28. **21:11** Apg 20:22f.

12 När vi hörde det, vädjade både vi och de som bodde på platsen till Paulus att han inte skulle gå upp till Jerusalem.

13 Då svarade han: "Varför gråter ni och får mitt hjärta att brista? Jag är beredd att inte bara låta mig bindas utan också dö i Jerusalem för Herren Jesu namn."

14 När han inte lät sig övertalas, lugnade vi oss och sade: "Ske Herrens vilja."

15 Efter dagarna där gjorde vi oss i ordning och påbörjade resan upp till Jerusalem.

16 Några av lärjungarna från Caesarea följde också med, och de tog oss till en viss Mnason från Cypern, en gammal lärjunge som vi skulle vara gäster hos.

Paulus anländer till Jerusalem

17 Så kom vi till Jerusalem, och bröderna tog emot oss med glädje.

18 Nästa dag gick Paulus tillsammans med oss andra till Jakob, och dit kom också alla de äldste.

19 Han hälsade på dem och berättade i detalj om allt som Gud hade gjort bland hedningarna genom hans arbete.

20 När de hörde det, prisade de Gud.

Sedan sade de till honom: "Du ser, broder, att det finns tiotusentals bland judarna som har kommit till tro, och alla håller de strängt på lagen.

21:12 Matt 16:22. **21:14** 1 Sam 3:18, Luk 22:42. **21:16** en gammal lärjunge Annan Översättning: "en av lärjungarna från den första tiden".

21:18 Apg 15:13. **21:18** Jakob var respekterad som ledare i Jerusalem tills han stenades år 62 e Kr (möjligen 69 e Kr). **21:19** Apg 14:27, 15:4. **21:20** Apg 15:1.

²¹ Nu har de hört sägas att du lär alla judar därute bland hedningarna att avfalla från Mose och säger att de inte ska omskära sina barn eller leva efter våra seder.

²² Vad gör vi nu? De får säkert höra att du har kommit.

²³ Gör därför som vi säger: Vi har fyra män som har avlagt ett löfte.

²⁴ Ta med dem och rena dig tillsammans med dem och betala för dem så att de får raka huvudet. Då förstår alla att inget av det de har hört om dig är sant, utan att du själv står fast vid lagen och håller den.

²⁵ Men när det gäller hedningar som kommit till tro, har vi skrivit och bestämt att de ska hålla sig borta från kött offrat till avgudar, från blod, kött av kvävda djur och sexuell omoral."

²⁶ Då tog Paulus med sig männen, och nästa dag renade han sig tillsammans med dem. Sedan gick han in i templet och meddelade när reningsdagarna skulle vara avslutade och offret bäras fram för var och en av dem.

Paulus fångslas

²⁷ När de sju dagarna närmade sig sitt slut, fick judarna från Asien se Paulus i templet. De hetsade upp hela folkmassan, grep tag i honom

21:21 Apg 6:14, 15:1, 16:3. **21:23** 4 Mos 6:2f, Apg 18:18. **21:23** ett löfte Ett nasirlöfte (se not till 18:18). Nasiren vigde sig för en tid åt Gud och lät håret växa. Vid nasirtidens slut rakade man huvudet och frambar offer, två lamm och en bagge (4 Mos 6:14) som Paulus nu skulle betala (vers 24). **21:25** Apg 15:19f. **21:26** Apg 24:18.

28 och skrek: "Israeliter, hjälp oss! Här är mannen som lär alla överallt att vara emot vårt folk och vår lag och denna plats. Och nu har han till och med tagit in greker i templet och orenat denna heliga plats!"

29 De hade nämligen sett Trofimus från Efesos ute i staden med Paulus och antog att Paulus hade tagit med honom in i templet.

30 Hela staden kom i rörelse, och folk strömmade till. De grep tag i Paulus och släpade ut honom ur templet, och genast stängdes portarna.

31 Medan de försökte döda honom, fick garnisonens befälhavare rapport om att Jerusalem var i uppror.

32 Han tog då genast soldater och befäl och ryckte ut mot dem. Så snart de fick se befälhavaren och soldaterna slutade de att misshandla Paulus.

33 Befälhavaren steg då fram, grep honom och befallde att han skulle beläggas med dubbla bojor. Sedan frågade han vem han var och vad han hade gjort.

34 Några i folkmassan skrek ett, andra något annat. Då han i kaoset inte kunde få klart besked befallde han att Paulus skulle föras till fästningen.

35 När de nådde trappan var soldaterna tvungna att bära honom, så våldsamt trängde folkmassan på,

21:28 5 Mos 23:3, Hes 44:7, Apg 6:13. **21:28** tagit in greker i templet Detta var belagt med dödsstraff, enligt inskriptioner i templet som bevarats till idag (jfr not till Ef 2:14). **21:29** Apg 20:4. **21:33** med dubbla bojor Troligen runt händer och fötter (jfr 21:11). **21:34** Apg 19:32. **21:34** fästningen Antoniaborgen, som låg vid nordvästra hörnet av tempelplatsen.

³⁶ för de följde efter och skrek: "Bort med honom!"

³⁷ Just när Paulus skulle föras in i fästningen, frågade han befälhavaren: "Får jag säga något till dig?" Han svarade: "Du kan ju grekiska!"

³⁸ Då är du inte egyptiern som gjorde uppror för en tid sedan och fick med sig de fyratusen knivmännen ut i öknen?"

³⁹ Paulus svarade: "Jag är jude från Tarsus i Kilikien, medborgare i en betydande stad. Jag ber dig: låt mig få tala till folket."

⁴⁰ Befälhavaren gav sin tillåtelse. Paulus ställde sig då på trappan och gav tecken med handen åt folket. Det blev tyst, och han talade till dem på hebreiska och sade:

22

Paulus tal till folket

¹ "Bröder och fäder! Hör vad jag nu har att säga er till mitt försvar."

² När de hörde att han talade till dem på hebreiska blev det ännu tystare. Och han fortsatte:

³ "Jag är jude, född i Tarsus i Kilikien och uppvuxen här i staden. Vid Gamaliels fötter blev jag grundligt undervisad i våra fäders lag, och jag var lika ivrig att tjäna Gud som ni alla är i dag.

21:36 Luk 23:18, Apg 22:22. **21:38** egyptiern ... de fyratusen knivmännen Josefus berättar om en egyptisk falsk profet som vid den tiden hade samlat stora skaror på Olivberget. När ståthållaren Felix soldater krossade upproret kom egyptiern undan, men de så kallade knivmännen eller sikarierna (av lat. sica, kniv) fortsatte att sprida skräck genom ständiga lönnmord. **22:1** Apg 7:2. **22:3** Apg 5:34, Rom 10:2, Gal 1:14.

⁴ Jag förföljde den Vägen ända till döds och grep både män och kvinnor och satte dem i fängelse.

⁵ Det kan översteprästen och hela Stora rådet in-tyga. Av dem fick jag med mig brev till bröderna i Damaskus, och jag reste dit för att gripa även dem som fanns där och föra dem till Jerusalem där de skulle få sitt straff.

⁶ Men när jag var på väg och närmade mig Damaskus mitt på dagen, strålade plötsligt ett starkt ljus från himlen omkring mig.

⁷ Jag föll till marken och hörde en röst som sade till mig: Saul! Saul! Varför förföljer du mig?

⁸ Jag frågade: Vem är du, Herre? Han svarade: Jag är Jesus från Nasaret, den som du förföljer.

⁹ De som var med mig såg ljuset men uppfattade inte rösten som talade till mig.

¹⁰ Jag frågade: Vad ska jag göra, Herre? Herren sade till mig: Res dig och gå in till Damaskus! Där ska du få veta allt som det är bestämt att du ska göra.

¹¹ Men efter strålglansen från ljuset kunde jag inte se, så mina följeslagare tog min hand och ledde mig så att jag kom till Damaskus.

¹² En viss Ananias, en from och lagtrogen man som alla judar i staden talade väl om,

¹³ kom till mig och ställde sig vid min sida och sade: Saul, min broder, du får tillbaka din syn! I

22:5 bröderna i Damaskus Dvs judarna i den hedniska staden Damaskus. **22:6** 1 Kor 15:8. **22:9** såg ljuset men uppfattade inte rösten Jfr 9:7. Följeslagarna kunde alltså både se ljuset och höra ljud, men inte urskilja Jesu gestalt eller vad han sade. **22:12** Apg 9:10f.

samma ögonblick kunde jag se honom.

14 Då sade Ananias: Våra fäders Gud har utvalt dig till att lära känna hans vilja och att se den Rättfärdige och höra rösten från hans mun.

15 Du ska vara hans vittne inför alla människor och vittna om vad du har sett och hört.

16 Och nu, vad väntar du på? Res dig och låt dig döpas och tvättas ren från dina synder och åkalla hans namn.

17 När jag sedan hade återvänt till Jerusalem och bad i templet, kom jag i hänryckning.

18 Jag såg honom, och han sade till mig: Skynda dig och lämna Jerusalem fort, för här kommer de inte att ta emot ditt vittnesbörd om mig.

19 Jag sade: Herre, de vet ju att jag i den ena synagogan efter den andra lät fångsla och piska dem som trodde på dig.

20 Och när ditt vittne Stefanus blod blev utgjutet, stod jag själv där och samtyckte och vaktade mantlarna åt dem som mördade honom.

21 Då sade han till mig: Gå, för jag ska sända dig långt bort till hedningarna."

Paulus hos befälhavaren

22 Så långt hade de lyssnat på honom, men nu ropade de högt: "Bort från jorden med den människan! Han borde inte få leva!"

23 De skrek, slet av sig mantlarna och kastade upp damm i luften.

22:13 kunde jag se honom Annan översättning: "såg jag upp och kunde se honom". **22:14** Apg 3:14. **22:16** Apg 2:38. **22:17** 2 Kor 12:2. **22:20** Apg 7:58, 8:1. **22:20** vittne Grek. mártýros (jfr "martyr"). **22:21** Apg 9:15, 13:2, Gal 1:15f. **22:22** Apg 21:36.

²⁴ Befälhavaren beordrade då att Paulus skulle föras in i fästningen och förhöras under piskrapp, så att man fick veta varför de skrek så mot honom.

²⁵ När de hade sträckt ut honom för piskan, sade Paulus till officeren som stod där: "Får ni piska en romersk medborgare som inte ens är dömd för något?"

²⁶ Så snart officeren hörde det, gick han till befälhavaren och berättade det och sade: "Vad är det du tänker göra? Den här mannen är romersk medborgare!"

²⁷ Då gick befälhavaren dit och frågade honom: "Säg mig, är du verkligen romersk medborgare?" Paulus svarade: "Ja."

²⁸ Befälhavaren sade: "Jag fick betala en stor summa pengar för det medborgarskapet." Paulus svarade: "Men jag är född med det."

²⁹ De som skulle förhöra honom drog sig genast undan. Även befälhavaren blev förskräckt när han förstod att det var en romersk medborgare som

22:24 piskrapp Den romerska piskan eller gisslet, som var försedd med metall- eller benbitar som slet sönder huden, användes ofta vid förhör av slavar och icke romerska medborgare. **22:25**

Apg 16:37. **22:25** för piskan Annan översättning: "med remmar" (runt händerna inför tortyren). **22:25** romersk medborgare En

sådan var enligt romersk lag skyddad mot tortyr. Enligt Cicero var det ett svårt brott till och med att binda en romersk medborgare (jfr 22:29). **22:28** fick betala Kejsar Claudius drygade vid denna

tid ut statskassan genom att sälja medborgarrättigheter till dem som kunde betala. De nya medborgarna fick lägga sig till med kejsarens släktnamn (jfr 23:26). **22:28** född med det Invånare i

Paulus hemstad Tarsus hade särskilda privilegier, och en del av stadens judar hade dessutom fått romerskt medborgarskap av Marcus Antonius.

han hade belagt med bojor.

³⁰ Nästa dag ville han få klart besked om vad judarna anklagade Paulus för. Han lät därför ta av honom bojorna och befallde att överstepräster och hela Stora rådet skulle samlas. Sedan förde han ner Paulus och ställde honom inför dem.

23

Paulus inför Stora rådet

¹ Paulus såg på Stora rådet och sade: "Bröder, jag har levt inför Gud med ett fullkomligt rent samvete intill denna dag."

² Då befallde översteprästen Ananias dem som stod bredvid honom att slå Paulus över munnen.

³ Men Paulus sade till honom: "Gud ska slå dig, din vitkalkade vägg! Du sitter här för att döma mig efter lagen, men du bryter mot lagen när du befäller att de ska slå mig."

⁴ De som stod bredvid sade: "Förolämpar du Guds överstepräst?"

⁵ Paulus svarade: "Jag visste inte, bröder, att han var överstepräst. Det står ju skrivet: *En ledare för ditt folk ska du inte förbanna.*"

⁶ Paulus visste att en del av dem var saddukeer och de andra fariseer, så han ropade i Rådet: "Bröder! Jag är farisé och son till fariseer. Det är

23:1 Apg 24:16, 2 Tim 1:3. **23:2** Joh 18:22f. **23:3** 3 Mos 19:15, Hes 13:10f, Matt 23:27. **23:3** Gud ska slå dig Översteprästen Ananias mördades senare av knivmän vid revolten år 66 e Kr. **23:3** bryter mot lagen Mot det allmänna budet om rättvisa vid domstolsprocess (3 Mos 19:15). **23:5** 2 Mos 22:28. **23:6** Apg 4:1f, 26:6, Fil 3:5. **23:6** visste Annan översättning: "märkte".

för hoppet om de dödas uppståndelse som jag står här inför rätta."

⁷ När han sade detta blev det strid mellan fariseerna och saddukeerna, och de församlade splittrades i två läger.

⁸ (Saddukeerna lär nämligen att det inte finns någon uppståndelse eller några änglar eller andar, medan fariseerna erkänner allt detta.)

⁹ Det blev ett väldigt ropande, och några av de skriftlärdade från fariseernas parti reste sig och protesterade högljutt: "Vi finner inget ont hos den här mannen. Tänk om en ande eller en ängel verkligen har talat till honom?"

¹⁰ Striden blev så häftig att befälhavaren var rädd att de skulle slita Paulus i stycken, och han befallde vaktstyrkan att gå ner och rycka bort honom från dem och föra honom till fästningen.

¹¹ På natten stod Herren hos honom och sade: "Var frimodig! Så som du vittnat om mig i Jerusalem, måste du vittna även i Rom."

Sammanväringningen mot Paulus

¹² När det blev dag gjorde judarna upp en hemlig plan och svor en ed på att varken äta eller dricka förrän de hade dödat Paulus.

¹³ Det var mer än fyrtio man som var med i den sammansväringningen.

23:7 fariseerna och saddukeerna Saddukeernas prästaristokrati värnade särskilt om templet, medan fariseernas folkliga lagfromhetsrörelse lade stor vikt vid religiösa renhetsregler. Båda såg strängt på brott mot templets renhet (21:28) men splittrades av frågan om de dödas uppståndelse (jfr Matt 22:23, 34).

23:9 Joh 19:6, Apg 5:38f. **23:11** Apg 18:9, 27:24. **23:12** Joh 16:2.

14 De gick till översteprästerna och de äldste och sade: "Vi har svurit en ed att inte smaka något förrän vi har dödat Paulus.

15 Nu kan ni tillsammans med Rådet meddela befälhavaren att han ska skicka ner honom till er. Låt honom tro att ni vill undersöka hans sak närmare. Vi står redo att döda honom innan han kommer fram."

16 Men Paulus systerson fick höra talas om bakhållet, och han kom till fästningen och gick in och berättade det för Paulus.

17 Då kallade Paulus till sig en av officerarna och sade: "Ta den här unge mannen till befälhavaren. Han har något att berätta för honom."

18 Officeren tog med honom till befälhavaren och sade: "Fånge Paulus kallade på mig och bad mig ta den här unge mannen till dig. Han har visst något att berätta för dig."

19 Befälhavaren tog hans hand, gick avsides med honom och frågade: "Vad är det du har att meddela mig?"

20 Han svarade: "Judarna har kommit överens om att be dig skicka ner Paulus till Rådet i morgon och låta dig tro att de ska utreda hans sak närmare.

21 Men låt dem inte övertala dig, för mer än fyrtio av dem ligger i bakhåll för honom. De har svurit en ed att varken äta eller dricka förrän de dödat honom, och nu står de och väntar på att du ska säga ja till deras begäran."

22 Befälhavaren skickade i väg den unge mannen med uppmaningen: "Tala inte om för någon att du har avslöjat det här för mig."

Paulus förs till Caesarea

23 Därefter kallade han till sig två av sina officerare och befalld dem: "Gör tvåhundra soldater redo att gå till Caesarea i kväll vid niotiden, dessutom sjuttio ryttare och tvåhundra spjutbärare.

24 Skaffa riddjur också, och låt Paulus sitta upp så att han kommer oskadd till ståthållaren Felix."

25 Och han skrev ett brev med följande innehåll:

26 Claudius Lysias hälsar den högt ärade ståthållaren Felix.

27 Den här mannen hade gripits av judarna, och de skulle just ta livet av honom när jag kom med min trupp och befriade honom. Jag hade fått reda på att han var romersk medborgare.

28 Eftersom jag ville veta vad de anklagade honom för, förde jag ner honom till deras Stora råd.

29 Då fann jag att anklagelserna gällde tvistefrågor i deras lag och att han inte var anklagad för något som ger dödsstraff eller fängelse.

30 När jag sedan blev underrättad om en sammansvärjning mot mannen, sände jag honom genast till dig. Jag har också uppmanat hans anklagare att föra sin talan mot honom inför dig.

31 Soldaterna tog då med sig Paulus enligt ordern de fått och förde honom under natten till Antipa-

23:23 spjutbärare Troligen mer lättbeväpnade soldater. Annan översättning: "bågskyttar". **23:24** ståthållaren Felix Ursprungligen en frigiven slav. Han var ståthållare i provinsen Judeen ca 52-60 e Kr och anklagades sedan inför kejsaren för att ha plundrat sina undersåtar (jfr 24:26). **23:27** Apg 21:27, 33, 22:25f. **23:28** Apg 22:30. **23:29** Apg 18:14f, 26:31.

tris.

³² Nästa dag lät de ryttarna fortsätta med honom och återvände själva till fästningen.

³³ Ryttarna kom till Caesarea, lämnade fram brevet till ståthållaren och överlämnade Paulus till honom.

³⁴ Felix läste det och frågade från vilken provins han var. När han fick veta att han var från Kilikien,

³⁵ sade han: "Jag ska höra dig när dina anklagare också har kommit." Sedan befallde han att Paulus skulle stå under bevakning i Herodes palats.

24

Anklagelsen mot Paulus

¹ Fem dagar senare kom översteprästen Ananias ner tillsammans med några äldste och en advokat, en viss Tertullus, och de framförde sina anklagelser mot Paulus inför ståthållaren.

² När Paulus kallats in började Tertullus anklaga honom och säga:

³ "Högt ärade Felix! Tack vare dig och ditt ledarskap har det länge rått fred, och detta folk har överallt och på alla sätt fått det mycket bättre. Detta erkänner vi med största tacksamhet.

⁴ För att inte besvara dig alltför länge, ber jag att du i din godhet lyssnar till vad vi i korthet har att säga.

⁵ Vi har nämligen funnit att den här mannen är en samhällsfara som sprider oro bland judar över

23:31 Antipatris ligger halvvägs mellan Jerusalem och Caesarea, ca 60 km från båda. **24:1** Apg 23:2. **24:5** Apg 17:6, 28:22.

hela världen. Han är en ledare för nasareernas sekt,

⁶ och han har till och med försökt vanhelga templet. Därför grep vi honom.

⁸ När du förhör honom kan du själv få klarhet i allt det vi anklagar honom för."

⁹ Judarna instämde och påstod att det var på det sättet.

Paulus försvarstal

¹⁰ Ståthållaren gav nu tecken åt Paulus att tala, och han svarade: "Eftersom jag vet att du i många år har varit domare för detta folk, försvarar jag min sak med tillförsikt.

¹¹ Du kan själv få bekräftat att det inte är mer än tolv dagar sedan jag kom upp till Jerusalem för att tillbe.

¹² Varken i templet eller i synagogorna eller ute i staden har de sett mig diskutera med någon eller sprida oro bland folket,

¹³ och de kan inte heller bevisa inför dig vad de nu anklagar mig för.

¹⁴ Men detta bekänner jag för dig: att jag enligt Vägen, som de kallar en sekt, tjänar mina fäders Gud på så sätt att jag tror på allt som står skrivet i lagen och hos profeterna.

24:5 nasareernas sekt Lärjungar till Jesus från Nasaret. Än idag kallas kristna på hebreiska för notsrím. Jfr Matt 2:23 med not.

24:6 En del handskrifter tillägger (vers 7): "Vi ville döma honom efter vår egen lag. Men befälhavaren Lysias kom och ryckte honom med våld ur våra händer, och befallde mannens anklagare att komma till dig." **24:9** Judarna Dvs de närvarande rådsherrarna (vers 1). **24:11** Apg 21:17. **24:14** Apg 24:5.

15 Och jag har samma hopp till Gud som de, att både rättfärdiga och orättfärdiga ska uppstå en gång.

16 Därför strävar jag också själv efter att alltid ha ett gott samvete inför Gud och människor.

17 Efter flera år kom jag tillbaka för att överlämna gåvor åt mitt folk och frambära offer.

18 Då fann de mig i templet när jag hade renat mig, och där var ingen folkmassa och inget tumult.

19 Men där fanns några judar från Asien, och egentligen borde de stå här inför dig och anklaga mig, om de hade något att anföra emot mig.

20 Annars får dessa män själva tala om vilket brott de fann mig skyldig till när jag stod inför Stora rådet,

21 om det inte var denna enda sak som jag ropade när jag stod bland dem: Det är för de dödas uppståndelse som jag i dag står här anklagad inför er."

Paulus i fängelse

22 Felix, som mycket väl kände till Vägen, sköt nu upp rättegången och sade: "När befälhavaren Lysias kommer hit ner ska jag avgöra målet."

23 Han befallde officeren att hålla Paulus i förvar men samtidigt ge honom viss lättnad och inte hindra någon av hans vänner från att hjälpa honom.

24 Några dagar senare kom Felix tillsammans med sin hustru Drusilla, som var judinna. Han

24:15 Dan 12:2, Joh 5:29. **24:16** Apg 23:1, 1 Petr 3:16. **24:17** Apg 11:29f, Rom 15:25. **24:18** Apg 21:27. **24:21** Apg 23:6, 28:20.
24:23 Apg 27:3, 28:16. **24:24** Drusilla var dotter till Herodes Agrippa I (12:1), enligt Josefus berömd för sin skönhet.

lät hämta Paulus och hörde honom tala om tron på Kristus Jesus.

²⁵ Men när Paulus talade om rättfärdighet och självbehärskning och den kommande domen, blev Felix förskräckt och sade: "Gå din väg för den här gången. När jag får tid ska jag kalla på dig."

²⁶ Samtidigt hoppades han att Paulus skulle erbjuda honom pengar. Därför lät han ofta hämta honom och samtalade med honom.

²⁷ När två år hade gått, efterträddes Felix av Porcius Festus. Och då Felix ville hålla sig väl med judarna, lät han Paulus bli kvar i fängelset.

25

Paulus inför ståthållaren Festus

¹ När Festus hade anlänt till provinsen reste han efter tre dagar från Caesarea upp till Jerusalem.

² Översteprästerna och judarnas ledare framförde då sina anklagelser mot Paulus. De vände sig till Festus

³ och bad att han skulle visa dem godheten att låta Paulus föras till Jerusalem. De planerade nämligen ett bakhåll för att döda honom på vägen.

⁴ Men Festus svarade att Paulus skulle hållas kvar i Caesarea och att han själv snart skulle resa tillbaka dit.

⁵ Han sade: "De som är ledare bland er kan följa med, och har mannen gjort något orätt kan de lägga fram sina anklagelser mot honom."

24:25 Apg 17:32. **24:27** Apg 25:9. **24:27** Porcius Festus var ståthållare i Judeen ca 60-62 e Kr. **25:2** Apg 24:1f. **25:3** Apg 23:15.

⁶ Festus stannade hos dem i högst åtta eller tio dagar och reste sedan ner till Caesarea. Dagen därpå tog han plats på domarsätet och befallde att Paulus skulle föras in.

Paulus vädjar till kejsaren

⁷ När Paulus kom in blev han omringad av judarna som hade rest ner från Jerusalem, och de framförde många svåra beskyllningar som de inte kunde bevisa.

⁸ Paulus försvarade sig och sade: "Varken mot judarnas lag eller mot templet eller mot kejsaren har jag begått något brott."

⁹ Men Festus, som ville hålla sig väl med judarna, frågade Paulus: "Vill du komma upp till Jerusalem och dömas där inför mig i denna sak?"

¹⁰ Paulus svarade: "Jag står inför kejsarens domstol, och här ska jag dömas. Judarna har jag inte gjort något ont, det vet du mycket väl.

¹¹ Om jag är skyldig och har gjort något som förtjänar döden, så är jag beredd att dö. Men om det inte ligger något i deras anklagelser kan ingen utlämna mig åt dem. Jag vädjar till kejsaren!"

¹² Festus överlade med sitt råd och svarade sedan: "Till kejsaren har du vädjat, till kejsaren ska du fara."

Paulus inför kung Agrippa

25:7 Apg 24:5f. **25:8** Apg 24:12. **25:9** Apg 24:27. **25:11**
vädjar till kejsaren Varje romersk medborgare hade rätt att få sin sak prövad inför kejsarens högsta domstol i Rom i stället för hos den lokale ståthållaren.

¹³ Några dagar senare kom kung Agrippa och Berenike till Caesarea och besökte Festus.

¹⁴ De stannade där i flera dagar, och Festus lade fram Paulus fall inför kungen. "Här är en man", sade han, "som Felix har lämnat kvar som fånge.

¹⁵ När jag var i Jerusalem framförde judarnas överstepräster och äldste klagomål mot honom och krävde att få honom dömd.

¹⁶ Men jag svarade dem att romarna inte brukar utlämna någon innan den anklagade har mött sina anklagare ansikte mot ansikte och fått möjlighet att försvara sig mot beskyllningen.

¹⁷ När de sedan kom hit, sköt jag inte upp saken utan satte mig redan nästa dag på domarsätet och befallde att mannen skulle föras fram.

¹⁸ Men när hans anklagare steg fram, beskyllde de honom inte för sådana brott som jag hade väntat mig.

¹⁹ Vad de hade mot honom gällde några tviste-frågor om deras egen religion och en viss Jesus som var död men som Paulus menar lever.

²⁰ Jag visste inte hur jag skulle handla i detta fall, så jag frågade om han ville komma till Jerusalem och stå inför rätta där.

²¹ Men Paulus yrkade på att bli kvar för att få sin sak avgjord av kejsaren. Därför befallde jag att han ska hållas kvar tills jag kan skicka honom till kejsaren."

25:13 Agrippa Kung Herodes Agrippa II, född 27 e Kr och regent över Galileen 53-66 e Kr. **25:13** Berenike Agrippas syster. Enligt Josefus ryktades det om ett incestuöst förhållande mellan dem. De två var även syskon till Drusilla, hustru till den tidigare ståthållaren Felix (24:24). **25:14** Apg 24:27. **25:19** Apg 18:15.

²² Agrippa sade till Festus: "Jag skulle också vilja höra den mannen." Festus svarade: "I morgon får du höra honom."

²³ Nästa dag kom Agrippa och Berenike med pompa och ståt och trädde in i audienssalen tillsammans med befälhavarna och stadens förnämsta män. På Festus befallning fördes Paulus in,

²⁴ och Festus sade: "Kung Agrippa, och alla ni andra församlade herrar, framför er ser ni den man som är orsak till att hela det judiska folket vänt sig till mig, både i Jerusalem och här, och högljutt krävt att han inte ska få leva längre.

²⁵ Men jag har förstått att han inte har gjort något som förtjänar döden, och då han själv har vädjat till kejsaren har jag beslutat att skicka honom dit.

²⁶ Men jag har inget specifikt att skriva om honom till min herre. Därför har jag ställt honom inför er och framför allt inför dig, kung Agrippa, så att jag efter den här utfrågningen har något att skriva.

²⁷ Jag ser ju ingen mening med att skicka en fånge utan att ange vad han är anklagad för."

26

Paulus försvarstal inför Agrippa

¹ Agrippa sade då till Paulus: "Du har tillåtelse att tala för din sak." Då räckte Paulus ut handen och började tala till sitt försvar:

25:23 Matt 10:18.

25:24 Apg 22:22.

25:25 Apg 23:9, 26:31.

25:26 min herre Den romerske kejsaren.

² "Kung Agrippa, jag är tacksam att det är inför dig jag får försvara mig i dag mot allt som judarna anklagar mig för,

³ särskilt som du är så väl insatt i judarnas alla seder och tvistefrågor. Därför ber jag dig att lyssna på mig med tålmod.

⁴ Hur mitt liv har varit från det att jag var ung, från första början bland mitt folk och i Jerusalem, det vet alla judar.

⁵ De känner mig sedan lång tid tillbaka, och om de vill kan de vittna om att jag levt som farisé, enligt den strängaste riktningen i vår religion.

⁶ Och nu står jag inför rätta för mitt hopp till det löfte som Gud gav våra fäder

⁷ och som våra tolv stammar hoppas få se uppfyllt medan de ivrigt tjänar Gud natt och dag. För det hoppet, kung Agrippa, står jag anklagad av judarna.

⁸ Varför anses det otroligt bland er att Gud uppväcker döda?

⁹ Själv såg jag det som min plikt att göra allt för att bekämpa Jesu nasaréns namn,

¹⁰ och det gjorde jag också i Jerusalem. Många av de heliga satte jag i fängelse med fullmakt från översteprästerna, och när man ville avrätta dem röstade jag för det.

¹¹ Överallt i synagogorna straffade jag dem gång på gång och tvingade dem att häda. I mitt vilda

26:5 Apg 23:6, Fil 3:5. **26:6** det löfte Löftet om Messias och uppståndelsen (13:32, 24:15, 28:20, 23). **26:7** ivrigt Annan översättning: "ständigt". **26:8** Apg 24:15. **26:9** Apg 9:1f, 22:4f.

raseri förföljde jag dem ända till utländska städer.

¹² När jag så var på väg till Damaskus med fullmakt och uppdrag från översteprästerna,

¹³ fick jag under resan, kung Agrippa, mitt på dagen se ett ljus från himlen. Det var starkare än solen och strålade omkring mig och mina följeslagare.

¹⁴ Vi föll alla till marken, och jag hörde en röst som sade till mig på hebreiska: Saul! Saul! Varför förföljer du mig? Det blir hårt för dig att sparka mot udden.

¹⁵ Jag sade: Vem är du, Herre? Och Herren svarade: Jag är Jesus, den som du förföljer.

¹⁶ Men res dig och stå på dina ben! Jag har visat mig för dig för att utse dig till tjänare och vittne, både till det du har sett och till det jag ska visa dig.

¹⁷ Och jag ska rädda dig från ditt eget folk och från hedningarna. Jag sänder dig till dem

¹⁸ för att öppna deras ögon, för att vända dem från mörker till ljus och från Satans makt till Gud, så att de får syndernas förlåtelse och en plats bland dem som helgats genom tron på mig.

¹⁹ Därför, kung Agrippa, har jag inte varit olydig mot den himmelska synen.

²⁰ Jag har predikat, först i Damaskus och sedan i Jerusalem och hela Judeen och även ute bland hedningarna, att de ska ångra sig och omvända sig till Gud och göra gärningar som hör till omvändelsen.

26:14 sparka mot udden Som en oxe, pådriven bakifrån av ox-pikens udd. **26:16** Hes 2:1f. **26:18** Jes 35:5f, 42:7, Apg 20:32, Ef 1:11, 18, Kol 1:13, 1 Petr 2:9. **26:19** Gal 1:16f. **26:20** Matt 3:8, Apg 9:19f, 28.

21 Det var därför som judarna grep mig i templet och försökte döda mig.

22 Men med Guds hjälp står jag än i dag som vittne inför både små och stora. Och jag säger inget annat än vad profeterna och Mose har sagt skulle ske:

23 att Messias skulle lida, och att han som den förste som uppstått från de döda skulle förkunna ljuset både för vårt folk och för hedningarna."

24 När han sade detta i sitt försvarstal ropade Festus: "Du är galen, Paulus! Din stora lärdom driver dig till vanvett."

25 Men Paulus svarade: "Jag är inte galen, högt ärade Festus. Det jag säger är sant och förnuftigt.

26 Kungen känner ju till allt detta, och därför talar jag också öppet och rakt till honom. Jag tror inte att något av detta är obekant för honom. Det är ju inte i någon avkrok det har hänt.

27 Tror du på profeterna, kung Agrippa? Jag vet att du tror."

28 Agrippa svarade Paulus: "Snart övertalar du väl mig att bli kristen!"

29 Paulus svarade: "Snart eller längre fram, inför Gud önskar jag att inte bara du utan alla som hör mig i dag blir som jag, bortsett från de här bojorna."

30 Kungen reste sig nu tillsammans med ståthållaren och Berenike och de andra som satt där,

26:21 Apg 21:30f.

26:22 Luk 24:44f.

26:23 Luk 2:32, 1 Kor 15:20,

Kol 1:18, Upp 1:5.

26:24 1 Kor 2:14.

26:26 Joh 18:20.

26:29

1 Kor 7:7.

³¹ och när de hade kommit ut sade de till varandra: "Den mannen gör inte något som förtjänar död eller fängelse."

³² Och Agrippa sade till Festus: "Den mannen hade kunnat friges, om han inte hade vädjat till kejsaren."

27

Paulus resa till Rom

¹ När det var bestämt att vi skulle avsegla mot Italien, överlämnade man Paulus och några andra fångar till en officer som hette Julius och som tillhörde den kejserliga vakten.

² Vi gick ombord på ett skepp från Adramyttium som skulle gå till hamnarna längs Asiens kust och lade ut. Aristarchus, en makedonier från Tessalonike, var med oss.

³ Dagen därpå lade vi till i Sidon. Julius, som behandlade Paulus väl, lät honom gå till sina vänner och ta emot deras omsorg.

⁴ När vi hade lagt ut därifrån seglade vi i lä av Cypern, eftersom vi hade motvind.

⁵ Vi seglade över öppna havet längs kusten av Kilikien och Pamfylien och lade till vid Myra i Lykien.

⁶ Där fann officeren ett skepp från Alexandria som skulle till Italien, och han tog oss ombord på det.

26:31 Apg 23:9, 25:25. **26:32** Apg 25:11. **27:1** Apg 25:12. **27:2** Apg 19:29, 20:4, Kol 4:10. **27:3** Apg 24:23. **27:4** motvind Mot hösten blir medelhavsvinden västlig, en rak motvind för Paulus resa till Rom.

⁷ Under åtskilliga dagar gick seglingen långsamt, och då vi knappt nådde fram till Knidos och vinden inte lät oss fortsätta seglade vi ner i lä av Kreta vid Salmone.

⁸ Vi följde kusten med stor svårighet och kom till en plats som kallas Goda hamnarna, nära staden Lasea.

⁹ Det hade nu gått lång tid och sjöresan hade blivit farlig, eftersom fastedagen redan var förbi. Paulus varnade dem därför

¹⁰ och sade: "Ni män, jag ser att den här sjöresan kommer att medföra skada och stor förlust inte bara av last och skepp utan också av våra liv."

¹¹ Men officeren litade mer på styrmannen och skeppsägaren än på vad Paulus sade.

¹² Och då hamnen inte låg bra till för att övervintra bestämde sig de flesta för att gå ut därifrån och försöka nå Fenix, en hamn på Kreta som vetter mot sydväst och nordväst. Där tänkte de tillbringa vintern.

Stormen

¹³ När så en svag sydlig vind blåste upp, tänkte de att de skulle lyckas med sin föresats. De lättade ankar och seglade längs Kretas kust.

¹⁴ Men snart därefter svepte en kraftig stormvind, den så kallade Nordosten, ner från ön.

¹⁵ Skeppet fångades och kunde inte hålla upp mot vinden, så vi gav efter och lät det driva.

27:9 3 Mos 23:27f. **27:9** fastedagen Försoningsdagen Yom Kippur (se 3 Mos 16:29f), som infaller i september-oktober när höststormarna börjar komma. **27:10** 2 Kor 11:25f. **27:11** skeppsägaren Annan översättning: "skepparen". **27:14** stormvind Annan översättning: "virvelstorm".

16 Vi kom i lä bakom en liten ö som hette Kauda och lyckades med nöd och näppe bärga skeppsbåten.

17 När de hade fått upp den ombord, använde de nödutrustningen och slog trossar om skrovet. Och eftersom de var rädda för att kastas upp på Syrtenbankarna släppte de ner drivankaret och lät skeppet driva.

18 Vi var hårt ansatta av stormen. Dagen därpå började de vräka lasten överbord,

19 och på tredje dagen kastade de med egna händer skeppets utrustning i sjön.

20 Varken sol eller stjärnor syntes på flera dygn, och den starka stormen låg på så att vi till sist förlorade allt hopp om räddning.

21 Ingen hade nu ätit på länge. Då steg Paulus fram mitt ibland dem och sade: "Ni män skulle ha lytt mitt råd att inte gå ut från Kreta. Då hade ni besparat er den här skadan och förlusten.

22 Men nu uppmanar jag er: Fatta mod. Inte en enda av er ska mista livet, bara fartyget ska gå under.

23 En ängel från den Gud som jag tillhör och tjänar stod nämligen hos mig i natt,

24 och han sade: Var inte rädd, Paulus. Du ska stå inför kejsaren, och alla som seglar med dig har Gud skänkt dig.

25 Så fatta mod, ni män! Jag litar på Gud att det blir som han sagt mig.

26 Vi måste bara stranda på en ö."

27:16 bärga skeppsbåten Denna gick normalt på släp efter skeppet.

27:17 drivankaret Annan översättning: "storseglet". **27:24**

Apg 23:11, 27:26, Apg 28:1.

Skeppsbrottet

²⁷ När den fjortonde natten kom och vi fortfarande drev omkring på Adriatiska havet, började sjömännen vid midnatt förstå att vi närmade oss land.

²⁸ De lodade och fick tjugo famnars djup. Lite längre fram lodade de igen och fann att djupet var femton famnar.

²⁹ De var nu rädda att vi skulle driva på något skarpt skär, så de kastade ut fyra ankare från aktern och önskade sedan bara att det skulle bli dag.

³⁰ Men sjömännen gjorde ett försök att fly från skeppet. De firade ner livbåten i sjön under förevändning att de skulle kasta ut ankare från fören.

³¹ Paulus sade till officeren och soldaterna: "Om inte de stannar kvar ombord kan ni inte bli räddade."

³² Då kapade soldaterna trossarna på skeppsbåten och lät den driva bort.

³³ Strax innan det började dagas uppmanade Paulus alla att äta. Han sade: "I fjorton dagar har ni nu väntat och varit utan mat och inte ätit.

³⁴ Därför uppmanar jag er att äta. Det behöver ni för att bli räddade, för ingen av er ska mista så mycket som ett hårstrå på sitt huvud."

³⁵ När han hade sagt detta tog han ett bröd, tackade Gud inför dem alla, bröt det och började äta.

27:27 Adriatiska havet Under antiken omfattades även det sydligare havsområdet mellan Kreta och Sicilien av detta namn.

27:28 tjugo famnars djup ... femton famnar Knappt 40 respektive 30 meter. **27:34** Matt 10:30, Luk 21:18.

³⁶ Då fick alla nytt mod och tog sig mat, de också.

³⁷ Vi var allt som allt 276 personer ombord.

³⁸ Efter att ha ätit sig mätta lättade de skeppet genom att kasta vetelasten i sjön.

³⁹ När det blev dag kände de inte igen landet, men de fick syn på en bukt med sandstrand och bestämde sig för att om möjligt låta skeppet driva upp där.

⁴⁰ De kapade ankarna och lämnade dem i havet. Samtidigt löste de trossarna från styråror, hissade förseglet för vinden och styrde mot stranden.

⁴¹ Men de drev emot ett rev där skeppet gick på grund. Fören borrhade sig in och stod orubbligt fast, medan aktern började brytas sönder av de kraftiga bränningarna.

⁴² Soldaternas plan var då att döda fångarna så att ingen skulle kunna simma i väg och fly.

⁴³ Men officeren ville rädda Paulus och hindrade dem från att utföra sin plan. Han befalldes att de simkunniga skulle hoppa i vattnet först och ta sig i land

⁴⁴ och därefter de övriga, en del på plankor och andra på vrakdelar från skeppet. På det sättet blev alla räddade och kom i land.

28

På Malta

¹ När vi väl var räddade fick vi veta att ön hette Malta.

28:1 Apg 27:26. **28:1** Malta Grek. Melíte. Det fanns två öar som kallades Melite, dels Malta och dels ön Kefallenia vid Greklands västkust. Traditionen pekar ut Malta som Paulus landningsplats.

² Lokalbefolkningen visade oss en ovanligt stor vänlighet. De tände en eld och tog hand om oss alla, eftersom det hade börjat regna och var kallt.

³ Paulus hade just samlat ett fång kvistar och lagt på elden när en huggorm kröp ut på grund av hettan och högg sig fast i hans hand.

⁴ När de infödda såg ormen hänga från hans hand, sade de till varandra: "Den där mannen är säkert en mördare. Trots att han blev räddad från havet lät inte Rättvisan honom leva."

⁵ Men Paulus skakade av sig ormen ner i elden och tog ingen skada.

⁶ Folket väntade sig att han skulle svullna upp eller plötsligt falla ner död. När de väntat länge och sett att inget ovanligt hände honom, ändrade de sig och sade att han var en gud.

⁷ I trakten runt den platsen fanns det lantgårdar som tillhörde Publius, stormannen på ön. Han tog vänligt emot oss som sina gäster i tre dagar.

⁸ Publius far låg just då sjuk i feber och svår diarré. Paulus gick in till honom, bad och lade händerna på honom och botade honom.

⁹ Efter den händelsen kom också andra sjuka på ön till honom och blev botade.

¹⁰ De visade oss sin uppskattning på många sätt, och när vi skulle segla försåg de oss med vad vi behövde.

Till Rom

28:4 Rättvisan Grek. Dike, i den grekiska mytologin namnet på rättvisans gudinna. **28:5** Mark 16:18, Luk 10:19. **28:6** Apg 14:11.

28:8 svår diarré. Annan översättning: "dysenteri", en tarmsjukdom som ofta var dödlig före antibiotikans tid.

11 Efter tre månader seglade vi ut med ett skepp som hade övervintrat vid ön. Det kom från Alexandria och hade Tvillingarna som galjonsfigur.

12 Vi lade till vid Syrakusa och stannade där i tre dagar.

13 Därifrån följde vi kusten och kom till Regium. En dag senare fick vi sydlig vind, och den andra dagen kom vi till Puteoli.

14 Där fann vi bröder som bjöd in oss att stanna hos dem i sju dagar. Och så fortsatte vi till Rom.

Paulus i Rom

15 Bröderna där hade fått besked om oss, och de kom ut ända till Forum Appii och Tres Tabernae för att möta oss. Då Paulus fick se dem tackade han Gud och fick nytt mod.

16 När vi kom fram till Rom fick Paulus tillstånd att bo för sig själv tillsammans med den soldat som skulle bevaka honom.

17 Tre dagar senare kallade han till sig de ledande bland judarna, och när de var samlade sade han till dem: "Bröder, jag har inte gjort något ont mot vårt folk eller våra fäderneärvda seder. Trots det blev jag fångslad i Jerusalem och utlämnad i romarnas händer.

18 När de hade förhört mig ville de frige mig, eftersom jag inte var skyldig till något som förtjänade döden.

28:11 Tvillingarna Castor och Pollux, Jupiters tvillingsöner, ansågs vara sjömännens skyddsgudar. **28:15** Forum Appii och Tres Tabernae Två mindre samhällen vid Via Appia, ca 50-60 km söder om Rom. **28:16** Apg 24:23. **28:17** Apg 25:8. **28:18** Apg 25:25, 26:32.

19 Men judarna var emot det, och då var jag tvungen att vädja till kejsaren, dock utan att anklaga mitt folk.

20 Så det är därför jag kallat hit er för att träffa er och tala med er. Det är nämligen för Israels hopp som jag bär dessa bojar."

21 De svarade honom: "Vi har inte fått något brev om dig från Judeen, och ingen av bröderna som kommit har berättat eller sagt något ont om dig.

22 Men vi vill gärna höra från dig vad du tänker, för vi vet att den här sekten blir motsagd överallt."

23 De bestämde en dag för honom, och då kom ännu fler till hans bostad. Från morgon till kväll förklarade han för dem och vittnade om Guds rike och försökte övertyga dem om Jesus utifrån både Mose lag och profeterna.

24 Vissa lät sig övertygas av hans ord, men andra ville inte tro.

25 När de inte kunde komma överens skildes de åt, efter att Paulus hade sagt detta enda ord: "Den helige Ande talade rätt genom profeten Jesaja till era fäder

26 när han sade:

Gå till detta folk och säg:

Ni ska höra men inte förstå,

och ni ska se men inte inse,

27 *för detta folks hjärta är förhärdat.*

De hör illa med sina öron

och sluter sina ögon,

så att de inte ser med ögonen

28:19 Apg 25:11.

28:20 Apg 23:6.

28:22 Luk 2:34, Apg 24:5.

28:23 Apg 26:22.

28:24 Apg 17:4.

28:25 2 Petr 1:21.

28:26

Matt 13:14f.

28:26 Jes 6:9f.

*eller hör med öronen
eller förstår med hjärtat
och vänder om
så att jag får hela dem.*

28 Därför ska ni veta att denna Guds frälsning är sänd till hedningarna, och de kommer att lyssna."

³⁰ I två hela år bodde Paulus i den bostad som han hade hyrt, och han tog emot alla som kom till honom.

³¹ Han predikade Guds rike och undervisade med stor frimodighet om Herren Jesus Kristus utan att bli hindrad.

28:28 Luk 2:30, 3:6, Apg 13:46. **28:28** Några handskrifter tillägger (vers 29): "När han hade sagt detta gick judarna iväg under häftig diskussion med varandra."

28:30 I två hela år Under sin tid i husarrest skrev Paulus Efesierbrevet, Kolosserbrevet och Filemonbrevet, troligen vid ungefär samma tillfälle. Längre fram under samma tid skrev han även Filipperbrevet. Efter de två åren blev Paulus antingen ställd inför rätta och frikänd eller också togs målet aldrig upp. Ett mål inför kejsaren kunde nämligen avskrivas om det inte hade kommit upp till behandling inom två år. Efter de två åren i fångenskap gjorde Paulus enligt traditionen nya resor, först till Spanien och Kreta och därefter till Grekland där han skrev Titusbrevet och Första Timoteusbrevet. Till sist återvände han till Rom, där han skrev Andra Timoteusbrevet innan han led martyrdöden under kejsar Nero i mitten eller andra halvan av 60-talet e Kr.

Svenska Folkbibeln
The Holy Bible in Swedish, Svenska Folkbibeln
translation

copyright © 1996,1998,2015 Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och
Stiftelsen Biblicum, Ljungby

Language: Svenska (Swedish)

Reviderad från Svenska Folkbibeln 98 och grundtexten. Gamla testamentet
© 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm Nya testamentet ©
1996, 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och Stiftelsen
Biblicum, Ljungby

2024-12-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Dec 2024 from source files
dated 18 Dec 2024

1f751582-bd9a-5655-ac63-85d69149ba09